MACBETT

PERSONAJE
(în ordinea intrării în scenă)

Glamiss
Candor
Banco
Macbett
Vînzătorul de răcoritoare
Un soldat
Un ofițer
Ordonanța lui Macbett
Ordonanța lui Banco
Lady Duncan
Doamna de companie
Duncan
Soldatul rănit
Un ofițer de la palat
O femeie din popor
Primul bolnav
Al doilea bolnav
Comesenii
Valetul
O servitoare
O altă servitoare
Macol

Ghilotinații, Bolnavii, Plebea, Vrăjitoarele.

Decorul

Un cîmp.
Glamiss și Candor. Glamiss intră prin stînga. Simultan, Candor intră prin dreapta. Intră fără să se salute și se opresc față în față, în mijlocul scenei, cu fața la public. Rămîn așa cîteva clipe.

GLAMISS *(întorcîndu-se spre Candor):* Bună ziua, baroane Candor.
CANDOR *(întorcîndu-se spre Glamiss):* Bună ziua, baroane Glamiss.
GLAMISS: Ascultă, Candor.
CANDOR: Ascultă, Glamiss.
GLAMISS: Așa ceva nu se mai poate.
CANDOR: Așa ceva nu se mai poate.

Glamis și Candor sînt plini de furie. Mînia și scrîșnetul li se accentuează progresiv. Textul servește de sprijin în accentuarea furiei lor.

GLAMISS *(scrîșnind):* Suveranul nostru...
CANDOR *(la fel):* Duncan, arhiducele Duncan, preaiubitul, ah, ah!
GLAMISS: Chiar așa, preaiubitul! Da, foarte iubitul, neprețuitul!
CANDOR: Prea iubitul!
GLAMISS: Jos Duncan!
CANDOR: Jos Duncan!
GLAMISS: Care-mi încalcă mie moșiile cînd iese la vînătoare.
CANDOR: Pentru interesele statului.
GLAMISS: Asta s-o spună el la alții...
CANDOR: El este statul.
GLAMISS: Zece mii de găini îi dau anual, cu tot cu ouă.
CANDOR: Și eu la fel.
GLAMISS: Dacă alții au de gînd să accepte asta...
CANDOR: Eu, unul, n-am de gînd să accept.
GLAMISS: Nici eu nu accept.
CANDOR: Cei care sînt de acord cu asta - n-au decît!
GLAMISS: Îmi cere flăcăi la armată.
CANDOR: Pentru armata națională.
GLAMISS: Ceea ce nu face decît să mă dezarmeze.
CANDOR: Așa ceva ne dezarmează.
GLAMISS: Am oamenii mei... Am armata mea. Și tocmai pe oamenii mei i-ar putea trimite împotriva mea.
CANDOR: Ca și împotriva mea.
GLAMISS: Cînd s-a mai pomenit așa ceva!

CANDOR: Niciodată, niciodată, încă de pe vremea strămoșilor mei...
GLAMISS: Ca și de pe vremea strămoșilor mei...
CANDOR: Și cu toți ăia care umblă forfota și șobolănesc în preajma lui.
GLAMISS: Și care se îngrașă din sudoarea frunților noastre.
CANDOR: Și cu grăsimea găinilor noastre.
GLAMISS: Și a mieilor noștri.
CANDOR: Și a porcilor noștri.
GLAMISS: Porcul!
CANDOR: Și mănîncă pîinea noastră.
GLAMISS: Zece mii de găini, zece mii de cai, zece mii de flăcăi... Ce-o face cu toate astea? Că nu poate să mănînce totul. Ce rămîne putrezește!
CANDOR: Și zece mii de fete.
GLAMISS: Cu care știm prea bine ce face.
CANDOR: Cu ce-i sîntem datori? El ne datorează nouă.
GLAMISS: Și încă mult mai mult.
CANDOR: Ca să nu mai punem și toate celelalte la socoteală.
GLAMISS: Jos Duncan!
CANDOR: Jos Duncan!
GLAMISS: Nu ne este cu nimic superior.
CANDOR: Ba încă eu îl situez cu mult mai prejos.
GLAMISS: Ba e chiar dedesubt de tot.
CANDOR: Mult mai jos.
GLAMISS: Simt că mă sufoc de furie numai cînd mă gîndesc.
CANDOR: Simt că-nnebunesc.
GLAMISS: Onoarea mea!
CANDOR: Gloria mea!
GLAMISS: Drepturile noastre strămoșești...
CANDOR: Averea mea...
GLAMISS: Patrimoniul!
CANDOR: Dreptul nostru la fericire.
GLAMISS: I se fîlfîie lui de dreptul nostru la fericire.
CANDOR: Nu-i așa că i se fîlfîie?
GLAMISS: Nu sîntem niște nimicuri!
CANDOR: Ba dimpotrivă.
GLAMISS: Sîntem și noi ceva!
CANDOR: Valorăm mai mult decît o ceapă degerată!
GLAMISS: N-avem a fi caraghioșii nimănui, cu atît mai puțin caraghioșii lui Duncan. Ah, ah! Preaiubitul nostru suveran!
CANDOR: Nici caraghioși, nici trași pe sfoară.
GLAMISS: Nici înșelați, nici duși de nas.

CANDOR: Pînă şi în somn.
GLAMISS: Pînă şi în somn mi se strecoară ca un coşmar aievea.
CANDOR: Trebuie să-l zvîrlim afară din somnul nostru.
GLAMISS: Trebuie alungat de peste tot.
CANDOR: De peste tot.
GLAMISS: Independenţă!
CANDOR: Dreptul de-a ne creşte averea. Dreptul nostru la autonomie.
GLAMISS: Libertate!
CANDOR: Să fiu stăpîn la mine acasă!
GLAMISS: O să-l privăm de toate ale sale.
CANDOR: Îl deposedăm de tot.
GLAMISS: Propun să-i împărţim tot avutul.
CANDOR: Jumate-jumate.
GLAMISS: Jumate-jumate.
CANDOR: Administrează totul foarte prost
GLAMISS: E nedrept faţă de noi.
CANDOR: Dar vom face noi dreptate.
GLAMISS: Vom conduce noi în locul lui.
CANDOR: Iar el va fi în locul nostru. *(Se apropie unul de celălalt. Privesc spre dreapta, de unde apare Banco.)* Salutare Banco, brav general.
GLAMISS: Salutare Banco, mare căpitan.
BANCO: Salutare, Glamiss; salutare, Candor.
GLAMISS *(lui Candor):* Nu-i spune nimic de ce-am vorbit îi e credincios lui Duncan.
CANDOR *(lui Banco):* Ieşiserăm şi noi să luăm aer.
GLAMISS *(lui Banco):* E-o vreme frumoasă pentru anotimpul ăsta.
CANDOR *(lui Banco):* Ia loc, stai puţin cu noi, prietene drag.
BANCO: Nu stau jos niciodată, cînd îmi fac plimbarea de dimineaţă.
GLAMISS: Ah, da, pentru igienă, desigur.
CANDOR: Îţi admirăm cu toţii curajul.
BANCO: Spada mea e-n slujba suveranului nostru.
GLAMISS *(lui Banco):* Foarte bine.
CANDOR: Sîntem întru totul de acord cu dumneata.
BANCO: Domnilor, la revedere, *(lese prin stînga.)*
CANDOR: Salutare, Banco.
GLAMISS: Salutare, Banco. *(Lui Candor:)* Nu se poate conta pe el.
CANDOR *(îşi trage pe jumătate sabia din teacă):* Acuma-i cu spatele, am putea să-l ucidem. *(Face cîţiva paşi, pe vîrful picioarelor, în direcţia lui Banco.)*

GLAMISS: Nu încă. N-a venit momentul. Armata noastră încă nu e pregătită. Dar va fi gata în curînd.

Candor vîră spada-n teacă. Din dreapta, intră Macbett, chiar în momentul în care Banco iese prin stînga.

CANDOR *(lui Glamiss):* Încă un fidel al arhiducelui.
GLAMISS: Salutare, Macbett
CANDOR: Salutare, Macbett, fii binevenit, gentilom fidel şi plin de virtute.
MACBETT: Salutare, bunule Candor; salutare, baron Glamiss.
GLAMISS: Salutare, Macbett, mare general. *(Lui Candor:)* Vezi să nu care cumva să-şi dea seama de ceva. Fă-te că nu s-a întîmplat nimic!
CANDOR *(lui Macbett):* Tocmai îţi admiram, împreună cu Glamiss, fidelitatea, credinţa-n suveranul nostru preaiubit. arhiducele Duncan.
MACBETT: Cum altfel să-i fiu, de nu fidel şi loial? Nu i-am jurat, oare, credinţă?
GLAMISS: Dar tocmai asta voiam să spunem şi noi, fără nici o îndoială, ai toată dreptatea. Şi te felicităm pentru atîta fidelitate.
CANDOR: Şi - desigur - recunoştinţa lui. Îţi este de ajuns.
MACBETT *(surîde larg):* Bunătatea stăpînului nostru a intrat în legendă. El nu vrea decît binele poporului.
GLAMISS *(făcîndu-i cu ochiul lui Candor):* Vezi bine, ştim asta.
CANDOR: Asta-i mai presus de orice îndoială.
MACBETT: Duncan este întruparea generozităţii. Tot ce are dăruieşte !
GLAMISS *(lui Macbett):* Fără îndoială că ai profitat de asta.
MACBETT: Şi este curajos.
CANDOR: Vitejia şi-a dovedit-o prin mari fapte de arme.
GLAMISS: Toată lumea cunoaşte faptele sale.
MACBETT: Şi nu e numai legendă. Stăpînul nostru e bun, e loial. Iar soţia lui, suverana noastră, arhiducesa, este o fiinţă pe cît de bună, pe atît de frumoasă. Şi caritabilă: îi ajută pe săraci. are grijă de bolnavi.
CANDOR: Cum oare să nu admiri un astfel de om, un om admirabil, un suveran desăvîrşit?
GLAMISS: Cum să nu răspunzi loialităţii sale cu loialitatea ta şi generozităţii sale - cu generozitatea ta?
MACBETT *(dă să scoată spada):* Voi trage spada în faţa celui care ar îndrăzni să susţină contrariul.

CANDOR: Sîntem convinşi, absolut convinşi că Duncan este un suveran mai presus în virtute decît oricare alţi suverani.
GLAMISS: E însăşi întruchiparea virtuţii.
MACBETT: Încerc şi eu să-i semăn unui astfel de model. Încerc şi eu să fiu curajos, virtuos, fidel şi darnic, aşa ca el.
GLAMISS: Nu-i ceva prea uşor.
CANDOR: Asta aşa e! Este un om foarte, foarte bun.
GLAMISS: Iar lady Duncan e-o femeie foarte frumoasă.
MACBETT: Încerc să-i semăn. Domnilor, la revedere. *(Iese prin stînga.)*
GLAMISS: Va sfîrşi prin a ne convinge.
CANDOR: E-un biet naiv. crede totul.
GLAMISS: Şi un incoruptibil.
CANDOR: Primejdioasă specie. El şi Banco sînt generalii care conduc trupele arhiducelui.
GLAMISS: N-o să-mi spui că te-ai înmuiat, acuma.
CANDOR: Păi... ei bine, nu cred.
GLAMISS *(dă să scoată spada):* Nici să nu te gîndeşti!
CANDOR: Nici nu mă gîndeam. Nu mă gîndeam deloc, fii sigur. Ei bine, da, da. da, poţi conta pe mine. Fără nici o îndoială, da, da.
GLAMISS: Atunci, să ne grăbim. Să ne Iustruim armele, să ne adunăm oamenii, să ne pregătim armatele. în zori, atacăm. Mîine seară Duncan va fi învins, iar noi îi vom împărţi tronul.
CANDOR: Chiar crezi că Duncan e un tiran?
GLAMISS: Un tiran, un uzurpator, un despot, un dictator, un păgîn, un căpcăun, un măgar, o gîscă şi-ncă şi mai rău. Dovadă e însuşi faptul că ne ocîrmuieşte. Dacă n-aş fi fost convins că-i un tiran, de ce l-aş mai fi detronat? Nu acţionez decît în virtutea unor sentimente onorabile.
CANDOR: Asta. ce-i drept, aşa-i!
GLAMISS *(lui Candor):* Să facem jurămînt că vom avea încredere absolută unul în celălalt. *(Scot amindoi săbiile şi salută.)* Am încredere în tine şi jur pe spada mea că-ţi voi fi pe deplin credincios.
CANDOR: Am încredere în tine şi jur pe spada mea că-ţi voi fi pe deplin credincios.

Îşi bagă iute săbiile-n teacă. Ies în grabă, Glamiss prin stînga, Candor prin dreapta. Scena rămîne goală cîteva minute. Trebuie insistat în chip aparte pe lumina care vine din fundal şi pe zgomotele ce se vor transforma către final într-un soi de muzică concretă.

Se aud focuri de armă, se văd fulgere și mici flăcări. Cerul se vede roșu de incendii în fundul scenei. Și de sus poate veni un fulger puternic; pe scenă se vor vedea numai reflexele incendiului, apoi fulgerări și vuiet.

Cerul se luminează. În fundal, un cer limpede, roșu, un cer tragic. În timp ce orizontul se luminează și se înroșește, țăcănitul mitralierelor se rărește. Se aud strigăte de durere, horcăiturile și gemetele răniților, după care se aud mai multe focuri de armă. Țipătul sfîșietor al unui rănit. Cînd se împrăștie ceafa se vede întinsul unei cîmpii pustii. Țipătul rănitului încetează, însă, după cîteva secunde de liniște, se aude țipătul ascuțit al unei femei.

Joc îndelung de lumini și zgomote înainte de apariția personajelor. Luminile și zgomotele nu trebuie, în special către sfîrșit, să rivalizeze cu realitatea. Rolul scenografiei și al maestrului de lumini este, aici, unul foarte important. O dată cu zgomotele, din dreapta intră un soldat, care va traversa scena, ieșind prin stînga, cu sabia scoasă și mimînd un duel: fandări, înțepături, retrageri, paradă, încrucișări față către față, eschive, asalturi - și totul într-un ritm destul de susținut. Pauză, tăcere, după care atacul și eschivele se reiau, iute și fără mișcări coregrafice.

O femeie disperată, despletită și urlînd, traversează scena în fugă.

Din dreapta intră Vînzătorul de răcoritoare.

VÎNZĂTORUL DE RĂCORITOARE: Limonada rece, răcoritoare! Limonada pentru civili, răcoritoare pentru militari! Haide, haide, cine nu vrea să-și răcorească gîtlejul? Cine nu vrea să profite de pauză? Limonada dulce, limonada! Răcoritoare pentru răniți, contra rănilor, contra fricii, răcoritoare pentru militari! Un franc sticla, trei franci patru bucăți. Răcoritoare bune și contra zgîrieturilor de tot felul, contra jupuiturilor.

Prin stînga intră doi soldați, unul cărîndu-l pe celălalt în spate.

VÎNZĂTORUL DE RĂCORITOARE *(către Primul Soldat):* E rănit?

PRIMUL SOLDAT: Nu. E mort.

VÎNZĂTORUL DE RĂCORITOARE: Lovitură de spadă sau lovitură de lance?

PRIMUL SOLDAT: Nu.

VÎNZĂTORUL DE RĂCORITOARE: Pistol?

PRIMUL SOLDAT: Nu. Infarct.

Soldații ies prin dreapta. Din dreapta intră alți doi soldați. Pot fi aceiași, numai că rolurile le sînt inversate: cel sănătos este acum dus în spate.

VÎNZĂTORUL DE RĂCORITOARE *(arată către soldatul rănit): A* murit de infarct?

SOLDATUL SĂNĂTOS: Nu. Lovitură de sabie. *(Soldații ies prin stingă.)*

VÎNZĂTORUL DE RĂCORITOARE: Limonadă rece, răcoritoare! Limonadă militară! Limonadă contra fricii, limonadă contra infarctului ! *(Din dreapta intră alt soldat.)* Băuturi răcoritoare!

CELĂLALT SOLDAT: Ce vinzi acolo?

VÎNZĂTORUL DE RĂCORITOARE: Limonadă dulce, vindecă toate rănile.

SOLDATUL: Eu n-am nici o rană.

VÎNZĂTORUL DE RĂCORITOARE: E bună contra fricii.

SOLDATUL: Mie nu mi-e frică niciodată.

VÎNZĂTORUL DE RĂCORITOARE: Numai un franc sticla. E bună şi la inimă.

SOLDATUL *(pumn în piept, în armură):* Am şapte inimi în piept-tu-mi de aramă.

VÎNZĂTORUL DE RĂCORITOARE: E bună contra zgîrieturilor.

SOLDATUL: Asta da, cîteva zgîrieturi am. Ne-am bătut. Ne-am bătut cu asta *(arată ghioaga).* Mai mult decît cu asta *(arată sabia).* Dar mai ales cu ăsta *(arată pumnalul).* Să-l vîri în burta lui... Să i-l înfigi în maţe... Asta-mi place cel mai mult Uită-te aici, încă-i plin de sînge. Cu ăsta-mi tai pîinea şi brînza.

VÎNZĂTORUL DE RĂCORITOARE: Văd, domnule soldat, văd foarte bine şi de departe.

SOLDATUL: Ţi-e frică?

VÎNZĂTORUL DE RĂCORITOARE *(speriat):* Limonadele mele sînt bune contra torticolisului, contra guturaiului, a rujeolei, contra variolei...

SOLDATUL: Doamne, ce mai măcel am făcut, cît urlet, cît sînge, cum mai curgea... O frumuseţe! N-ai parte prea des de sărbători ca asta. Dă-mi să beau.

VÎNZĂTORUL DE RĂCORITOARE: Pentru dumneavoastră e gratis, domnule general.

SOLDATUL: Nu sînt general.

VÎNZĂTORUL DE RĂCORITOARE: Domnule comandant

SOLDATUL: Nu sînt comandant *(Vînzătorul îi dă să bea.)*

VÎNZĂTORUL DE RĂCORITOARE: Veţi fi, cu siguranţă.

SOLDATUL *(după ce a tras cîteva înghiţituri):* Nu-i bună. Pişvasăr. Nu ţi-e ruşine să vinzi pişat? Hoţule !

VÎNZĂTORUL DE RĂCORITOARE: Vă dau banii înapoi.

SOLDATUL: Tremuri tot Ți-e frică. De ce nu bei limonadă contra fricii? Haide, unde ți-este limonada aia faimoasă? *(Scoate pumnalul.)*

VÎNZĂTORUL DE RĂCORITOARE: Vă rog, nu faceți asta, domnule soldat!

Se aude un sunet de goarnă.

SOLDATUL *(bagă pumnalul înapoi în teacă și se îndreaptă către stînga):* Ai tu noroc că n-am eu timp acuma, da' o să te găsesc altă dată!

VÎNZĂTORUL DE RĂCORITOARE *(singur, tremurînd):* Doamne, ce m-a speriat! *(Către stînga:)* De-ar cîștiga ăilalți! Tăia-te-ar în bucăți! De te-ar face mici fărîme! Piure de cartofi să te facă, nenorocitule! Jigodie, potaie! *(Schimbă tonul:)* Limonadă, limonadă rece, trei franci patru bucăți!

Se duce încetișor către dreapta, după care, brusc, se precipită, fiindcă din stînga reapare Soldatul, cu sabia scoasă. Soldatul îl prinde pe Vînzătorul de răcoritoare la marginea culisei; vizibil nu rămîne decît Soldatul -fie din spate, fie din profil - în vreme ce Vînzătorului i se aude numai țipătul, după care dispare și Soldatul. Se aud iarăși, dar nu atît de puternic, ci ca din depărtare, țăcănitul mitralierei și strigătele de durere și de luptă. Cerul se înroșește din nou de explozii și incendii etc. Din fundal vine Macbett. Efrînt de oboseală; se așază pe marginea unui zid, cu sabia scoasă din teacă. Privește către sabia care-i atîrnă în mînă.

MACBETT: Mi-e spada roșie de sînge. Zeci și zeci de dușmani am ucis cu mîna mea. Douăsprezece duzine de ofițeri și soldați, care nu-mi făcuseră nimic. Iar pe alții, sute și sute, i-am trimis în fața plutoanelor de execuție și au fost împușcați. Și alte mii au murit, au ars de vii, au murit prin pădurile în care s-au refugiat și cărora eu am ordonat să li se dea foc. Zeci de mii de bărbați, femei și copii au murit sufocați în pivnițe sub dărîmăturile caselor pe care le-am aruncat în aer. Sute de mii au murit înecați aruncîndu-se de groază în Canalul Mînecii, ca să treacă dincolo. Alte milioane au murit de groază, ori s-au sinucis. Alte zeci de milioane au murit de furie, de apoplexie sau de tristețe. Nu mai e loc în pămînt ca să se-ngroape morții. Trupurile celor înecați au sorbit toată apa din rîuri și lacuri. Nu mai e strop de apă în ape. Nici vulturii nu mai sînt de ajuns, nu mai prididesc să mănînce stîrvurile. Și. ce credeți? Luptele continuă încă. Și morți se bat. Trebuie să-i

sfîrșim ! O dată decapitate, din trupurile lor fără cap țîșnește atîta sînge, încît mi se îneacă toți soldații. Ca din fîntîni țîșnește. Tone de sînge. Mi se îneacă batalioane, brigăzi, divizii, corpuri de armată. împreună cu conducătorii de oaste. Mai întîi generalii de brigadă și apoi. conform ierarhiei militare, generalii de divizie, generalii cu patru stele. mareșalii. Iar capetele tăiate ale inamicului ne scuipă și ne insultă. Brațele rupte continuă să fluture spada sau să tragă cu pistolul. Picioarele tăiate o iau razna singure și ne trag șuturi în cur. De bună seamă, au fost niște trădători. Dușmani ai patriei, ai poporului și, firește, ai preaiubitului nostru suveran, Duncan, arhiducele, Dumnezeu să-l aibă în pază. Au plănuit să-l detroneze. Și asta cu ajutorul soldaților din afară. Cred că eu am avut dreptate. În beția luptei, dai cu sabia în toate părțile. Sper că n-oi fi ucis din greșeală vreun prieten. Am luptat cu toții cot la cot, sper să nu-l fi călcat pe vreunul pe bătături. Da, am avut dreptate. Așa că am venit și eu să mă odihnesc aici, pe piatra asta Mi-e, totuși, un pic greață. L-am lăsat pe Banco să comande el singur armata. O să-l înlocuiesc eu ceva mai încolo. Ce ciudat: în ciuda efortului, nu mi-e foame. *(Scoate o batistă foarte mare din buzunar și își șterge fruntea și fața.)* Am lovit cam tare, mă cam doare mîna. Nu e nimica rupt, din fericire. Iar o pauză ca asta prinde tare bine. *(Către Ordonanța care se află în culisele din dreapta:)* Hei, tu, vino și ia-mi sabia, spal-o în rîu și adu-mi ceva de băut !

Intră Ordonanța, ia sabia și iese din scenă. Revine aproape instantaneu, ai zice că nici n-a ieșit măcar.

ORDONANȚA: Iată-vă spada curățată și-o cupă cu vin. *(Macbett ia sabia.)*

MACBETT: Iat-o strălucind ca nouă. *(Bagă sabia în teacă, dă pe gît vinul, în timp ce Ordonanța iese din scenă prin stînga.)* Nu, n-am de ce să am vreo remușcare: erau niște trădători. N-am făcut altceva decît să urmez poruncile suveranului meu. Am fost în serviciu comandat. *(Așază cupa de vin pe jos.)* Bun vinul ăsta ! Mi-a trecut oboseala. Gata, să mergem. *(Privește spre fundal:)* Ei, iată-l pe Banco. Hei! ce se mai întîmplă?

VOCEA LUI BANCO *(sau chiar BANCO, sau CAPUL LUI BANCO, ce apare și dispare în culise):* Sînt la un pas de împrăștierea finală. Vino în locul meu, mă odihnesc și eu puțin și mă întorc.

MACBETT *(lui Banco):* Nu trebuie să-l lăsăm pe Glamiss să ne scape! Îi voi încercui. Hai, repede.

Macbett iese prin fundul scenei. Banco seamănă mult cu Macbett, același costum, aceeași barbă. Banco intră prin dreapta. E foarte obosit și se așază, frînt, pe o piatră, cu sabia în mînă. Privind spre sabie:

BANCO: Mi-e spada roșie de sînge. Zeci și zeci de dușmani am ucis cu mîna mea. Douăsprezece duzine de ofițeri și soldați, care nu-mi făcuseră nimic. Pe alții, sute și sute, i-am trimis în fața plutoanelor de execuție și au fost împușcați. Și alte mii au murit, au ars de vii, au murit prin pădurile în care s-au refugiat și cărora am ordonat să li se dea foc. Zeci de mii de bărbați, femei și copii au murit sufocați în pivnițe, sub dărîmăturile caselor pe care le-am aruncat în aer. Sute de mii au murit înecați, aruncîndu-se de groază în Canalul Mînecii, ca să treacă dincolo. Alte milioane au murit de groază, ori s-au sinucis. Alte zeci de milioane au murit de furie, de apoplexie sau de tristețe. Nu mai e loc în pămînt ca să se-ngroape morții. Trupurile celor înecați au sorbit toată apa din rîuri și lacuri. Nu mai e un strop de apă în ape, nici măcar poluată. Nici vulturi nu mai sînt de ajuns, nu mai prididesc să mănînce stîrvurile. Și, ce credeți! Luptele continuă încă. Și morți se bat. Trebuie să-i sfîrșim. O dată decapitate, din trupurile lor fără cap țîșnește atîta sînge, încît mi se înecă toți soldații. Ca din fîntîni țîșnește. Tone de sînge. Mi se înecă batalioane, brigăzi, divizii, corpuri de armată, împreună cu conducătorii de oaste. Mai întîi generalii de brigadă și apoi, conform ierarhiei militare, generalii de divizie, generalii cu patru stele, mareșalii. Iar capetele tăiate ne scuipă și ne insultă. Brațele rupte continuă să fluture spada, sau să tragă cu pistolul. Picioarele tăiate o iau razna singure și ne trag șuturi în cur. De bună seamă că au fost niște trădători. Dușmani ai patriei, ai poporului și, firește, ai preaiubitului nostru suveran, Duncan, arhiducele, Dumnezeu să-l aibă în pază. Au vrut să-l detroneze, cu ajutorul soldaților străini. Sîntem în dreptul nostru. În beția luptei, dai cu sabia în toate părțile. Sper că n-oi fi ucis din greșeală vreun prieten. Am luptat cu toții cot la cot, sper să nu-l fi călcat pe vreunul pe bătături. Da, am avut dreptate. Așa că am venit și cu să mă odihnesc aici, pe piatra asta. Mi-e totuși un pic greață. L-am lăsat pe Macbett să comande singur armata. O să-l înlocuiesc eu ceva mai încolo. Ce ciudat: în ciuda efortului, nu mi-e foame. *(Scoate o batistă*

foarte mare din buzunar și își șterge fruntea și fața.) Am lovit cam tare, mă cam doare mîna. Nu e nimica rupt, din fericire. Iar o pauză ca asta prinde foarte bine. *(Către Ordonanța care se află în culisele din dreapta:)* Hei. tu, vino și ia-mi sabia, spal-o în rîu și adu-mi ceva de băut !

Intră Ordonanța, ia sabia și iese. Revine în scenă aproape instantaneu, ai zice că nici n-a ieșit măcar.

ORDONANȚA: Iată-vă spada curățată și-o cupă cu vin. *(Banco ia sabia.)*

BANCO: Iat-o strălucind ca nouă. *(Bagă sabia în teacă, dă pe gît vinul, în timp ce Ordonanța iese din scenă prin stînga.)* Nu, n-am de ce să am vreo remușcare: erau niște trădători. Nu am făcut altceva decît să urmez poruncile suveranului meu. Am fost în serviciu comandat. *(Așază cupa cu vin pe jos.)* Bun vinul ăsta! Mi-a trecut oboseala. Gata, să mergem. *(Privește spre fundal:)* Ei, iată-l pe Macbett. Hei ! ce se mai întîmplă?

VOCEA LUI MACBETT *(sau chiar MACBETT, sau CAPUL LUI MACBETT, ce apare și dispare:)* Sînt la un pas de împrăștierea finală Vino să mă înlocuiești. Trebuie să sfirșim odată !

BANCO *(lui Macbett):* Nu trebuie să-l lăsăm pe Glamiss să ne scape. Îi voi încercui. Gata, vin.

Banco iese prin fundul scenei. Se aud din nou, puternic, zgomotele bătăliei. Cerul se înroșește cumplit de flăcări. Muzica e foarte ritmată și violentă. O femeie traversează foarte încet scena, de la dreapta la stînga, cu un coș sub braț, ca și cînd s-ar duce la cumpărături. Femeia iese. Zgomotele se aud din ce în ce mai slab, rămînînd simplu fundal sonor. Cîteva clipe scena rămîne goală după care, acoperind zgomotele luptelor, sunetul fanfarei devine pompos la modul derizoriu. Din stînga, intră grăbit un Ofițer al lui Duncan și se oprește în mijlocul scenei.

OFIȚERUL *(cărînd un soi de tron sau fotoliu):* Stăpînul nostru, arhiducele Duncan, împreună cu arhiducesa.

Intră prin stînga arhiducele și arhiducesa. Lady Duncan îl precede pe arhiduce, are coroană pe cap și poartă o rochie verde înflorată; este învesmîntată cu un anume fast. Este urmată de camerista tînără și drăguță, care rămîne în picioare aproape de intrare. Duncan se așază pe tronul ambulant; arhiducesa și Ofițerul stau în picioare de o parte și de alta a tronului.

OFIȚERUL: Poftiți, poftiți. Monseniore, bătălia s-a îndepărtat. Mitraliera nu bate pînă aici. Nici un pericol de gloanțe ricoșate.

Nu vă fie teamă. Ba chiar pe aici lumea merge-n pas de plimbare.

DUNCAN: Candor a fost învins? Dacă a fost învins, a fost executat? L-aţi omorît pe Glamiss, cum v-am poruncit?

OFIŢERUL: Să sperăm. Ar trebui să verificaţi mai îndeaproape. Cerul e roşu, lupta pare să continue, însă mai departe, foarte departe. Aşteptaţi să se sfîrşească. Aveţi răbdare, Monseniore.

DUNCAN: Şi dacă Macbett şi Banco sînt în avantaj?

LADY DUNCAN: Vei lua tu însuţi arma-n mînă şi vei porni la luptă.

DUNCAN: Dar dacă învinge ei, eu unde voi afla adăpost? Regele Maltei mi-e duşman. La fel împăratul Cubei. Duşman îmi este şi prinţul insulelor Baleare. Ca şi regele Franţei şi al Irlandei. La curtea Angliei am destui duşmani. Unde să mă duc? Unde să-mi aflu adăpost?

OFIŢERUL: Aveţi încredere, Monseniore, în Macbett şi Banco. Sînt buni generali, curajoşi, energici. Strategi desăvîrşiţi, care şi-au dovedit în multe rînduri calităţile.

DUNCAN: Sînt obligat să mă încred în ei. În orice caz, ceva precauţii trebuie să-mi iau. Să mi se pună şaua pe calul cel mai bun, cel care nu zvîrle din şa şi nu loveşte cu copita Să mi se lase la apă cea mai bună ambarcaţiune, cea care stă cît mai bine pe valuri şi care să aibă şi bărci de salvare. Păcat că nu-i pot comanda lunii să fie plină, fiindcă voi călători noaptea. Aşa e mai prudent. Prudenţa-i mama-nţelepciunii. Voi lua chiar eu în mînă o casetă cu galbeni de aur, să lumineze mai bine. Dar unde să ne ducem? Poate că în Canada sau în Statele Unite.

OFIŢERUL: Mai staţi, aveţi răbdare. Nu vă descurajaţi aşa.

Apare un Soldat rănit, clătinindu-se pe picioare.

DUNCAN: Ce mai e şi cu beţivul ăsta?

OFIŢERUL: Nu-i un beţiv. Am impresia că-i un soldat rănit.

DUNCAN: Dacă vii de pe cîmpul de bătaie, spune-mi ce mai e nou pe-acolo. Cine-i învingătorul?

SOLDATUL RĂNIT: Ce-are-a face?

OFIŢERUL: Ai fost întrebat cine-a cîştigat, adică dacă există cîştigători! Răspunde, te întreabă stăpînul tău, aici de faţă.

DUNCAN: Sînt suveranul tău, arhiducele Duncan.

SOLDATUL RĂNIT: Păi, atunci se schimbă treaba. Iertaţi-mă, sînt rănit. Am încasat un vîrf de lance şi mai multe gloanţe de pistol. *(Se clatină.)*

DUNCAN: N-o să leşini taman acuma. Haide, vorbeşte odată, da sau nu? Cine-a cîştigat? Ei sau ai noştri?

SOLDATUL RĂNIT: Iertaţi-mă, da' nu prea ştiu. Mi-a ajuns. Aşa că, drept să vă spun, eu m-am cam retras mai devreme. Am plecat înainte de sfîrşit.

DUNCAN: Trebuia să rămîi.

OFIŢERUL: Dacă mai rămînea, n-ar mai fi fost acum aici, Monseniore, ca să vă răspundă la întrebări.

DUNCAN: Dar pleacă din bătălie ca de la mijlocul unui spectacol care nu-i place!

SOLDATUL RĂNIT: Dacă vă spun că am căzut Mi-am pierdut cunoştinţa. După care mi-am revenit. M-am sculat de bine, de rău şi m-am tîrît, numai eu ştiu cum, pînă aici.

DUNCAN *(Soldatului):* Faci parte într-adevăr dintre ai noştri?

SOLDATUL RĂNIT: Care-ai noştri?

OFIŢERUL: Ei, haide, adică de partea arhiducelui şi-a arhiducesei, aici de faţă.

SOLDATUL RĂNIT: Nu l-am văzut pe Monseniorul pe cîmpul de bătaie.

DUNCAN *(Soldatului):* Cum se numesc generalii tăi?

SOLDATUL RĂNIT: Habar n-am. Eu taman ieşeam de la crîşmă şi-un sergent călare m-a prins cu lasoul. El m-a angajat Toţi amicii care erau cu mine au reuşit s-o şteargă. Norocul lor. Eu am dat să mă opun, dar m-au bătut, m-au legat şi m-au adus cu forţa. Mi s-a dat o sabie. Hait, am pierdut sabia Şi-un pistol, *(Îşi pune ţeava pistolului la tîmplă şi apasă pe trăgaci.)* Poftim, nu mai am nici un glonte. Asta înseamnă că am tras. Ei, şi după aia m-au dus pe-o cîmpie, unde eram foarte mulţi, şi ni s-a spus să strigăm: Trăiască Glamiss! Trăiască Candor!

DUNCAN: Nenorocitule, ai trădat, te-ai dat cu duşmanii noştri!

OFIŢERUL *(lui Duncan):* Nu-i tăiaţi capul, Monseniore, dacă mai vreţi ceva informaţii.

SOLDATUL RĂNIT: Şi după aia s-a tras în noi. După care am tras noi în ei.

DUNCAN: În care ei?

SOLDATUL RĂNIT: Şi după aia am fost făcuţi prizonieri. Şi mi s-a spus: dacă vrei să-ţi mai ţii capul pe umeri şi nu să-l vezi cum ţi se rostogoleşte la picioare, atuncea vino cu noi. Aşa că mi s-a spus să strig: Jos Candor, jos Glamiss! După care am tras în ei, iar ei au tras în noi. Şi mai întîi am simţit nişte gloanţe-n mine, apoi un vîrf de lance că m-a pătruns, şi după aia nu mai ştiu nimic, fiindc-am căzut Şi după aia m-am trezit şi bătălia continua în depărtare. Şi era o mulţime de morţi împrejurul

nostru, iar eu am mers precum v-am spus. Și mă doare glezna dreaptă și mă doare brațul stîng și-mi curge sînge din coastă. Ei, și după-aia iată-mă aici... Asta-i tot ce știu... Și că pierd sînge. Și iarăși sînge. tot așa.

DUNCAN: N-am căpătat nici o informație de la idiotul ăsta.

SOLDATUL RĂNIT *(se ridică greu și se clatină pe picioare):* Asta-i tot ce pot să vă spun. Altceva nu mai știu.

DUNCAN *(către lady Duncan, arătînd către soldat):* Un dezertor.

Lady Duncan scoate un pumnal și ridică brațul ca pentru a-l înfige în soldat.

SOLDATUL RĂNIT: Vai, doamnă, dar pot să mor foarte bine și singur... *(Arată spre dreapta.)* Pot să mă duc să crăp acolo, lîngă pomul ăla, nu vă faceți griji și nu vă obosiți atîta. *(Iese, clătinîndu-se, prin stînga.)*

LADY DUNCAN: Cel puțin a fost politicos.

Se aude din culise, dinspre stînga, zgomotul unui corp prăbușindu-se.

DUNCAN *(Ofițerului):* Rămîi aici, să mă aperi în caz de nevoie. *(Către lady Duncan:)* Du-te repede, ia un cal și fugi pe front, vezi ce se-ntîmplă și vino să-mi raportezi... Dar nu te apropia prea mult... Eu am să-ncerc să mă uit cu ocheanul.

Lady Duncan iese prin dreapta, urmată de Doamna de companie. În vreme ce Duncan se uită prin ochean, lady Duncan se vede în fundal înaintînd călare. Duncan închide ocheanul. între timp, Ofițerul își scoate sabia și privește amenințător în preajmă, în toate părțile. Apoi, Duncan iese prin dreapta, urmat de ofițerul care poartă fotoliul.

***

Decor: în preajma frontului.
Dinspre front, adică dinspre culisele din stînga și din dreapta, se aud strigăte: „ Victorie, victorie, victorie..." Cuvîntul se va face auzit în fel și chip (repetat, sacadat, orchestrat, modulat) pînă la sfîrșitul scenei. În culise se aude galopul unui cal care se apropie. Intră, prin stînga, o Ordonanță.

ORDONANȚA *(punîndu-și mîna la ochi, sub vizieră):* Ce-i cu calul ăsta care vine? Ai zice că se apropie de noi. Chiar așa e, vine către noi la galop.

BANCO *(intră prin stingă, ducîndu-și mîna la vizieră):* Ce-o căuta oare acest călăreț care vine spre noi călare pe-un mîndru armăsar? Trebuie să fie un sol.

ORDONANȚA: Nu-i un călăreț, e o călăreați

Zgomot de nechezat, sforăituri de cal; galopul se oprește. Lady Duncan își face apariția cu cravașa în mîna.

BANCO: Dar este Alteța Sa, arhiducesa, este arhiducesa! Fiți binevenită, Alteța Voastră! (*Face o reverență, apoi, în genunchi fiind, sărută mîna pe care i-o întinde arhiducesa.)* Dar ce face Alteța Voastră pe un cîmp de bătălie? Sîntem foarte fericiți și foarte mîndri de interesul pe care Maiestatea Voastră îl arată măruntelor noastre lupte. Nouă nu ne este frică de nimic, însă ne temem pentru viața Alteței Voastre!

LADY DUNCAN: M-a trimis Duncan să aflu ce mai e nou. Vrea să știe unde sînteți, ce faceți și dacă ați cîștigat lupta.

BANCO: Vă înțeleg nerăbdarea. Am învins.

LADY DUNCAN: Bravo! Ridică-te, dragă Macbett.

BANCO: Banco; nu sînt Macbett, sînt Banco.

LADY DUNCAN: Iartă-mă. Ridică-te, dragă Banco.

BANCO *(ridicîndu-se):* Vă mulțumesc. *(Ordonanței:)* Ce stai și te uiți la noi ca un viței? Cară-te de-aici, tîmpitule, prostul dracului, ieși de-aici!

ORDONANȚA: Am înțeles, domnule general. *(Ordonanța dispare.)*

BANCO: Binevoiască să mă ierte Maiestatea Voastră că mă aude dintr-o dată vorbind ca un birjar.

LADY DUNCAN: Ți se permite, dragă Banco. E ceva normal în vreme de război. Oamenii sînt mai nervoși în vreme de război, bineînțeles. Principalul e să cîștige. Dacă unele cuvinte mai grele îi ajută să cîștige, atunci e cu atît mai bine. L-ați prins pe baronul de Candor?

BANCO: Bineînțeles.

LADY DUNCAN: Și pe baronul de Glamiss?

VOCEA LUI MACBETT *(venind dinspre stînga):* Banco! Banco! Unde ești? Cu cine vorbești?

BANCO: Cu Alteța Sa, lady Duncan, trimisă de arhiduce ca să afle ce mai e nou. *(Către arhiducesă:)* Macbett o să vă dea de știre de soarta lui Glamiss.

VOCEA LUI MACBETT: Vin imediat

BANCO *(lui lady Duncan):* Doamnă, vă las cu Macbett. El vă va spune ce soartă le rezervă prizonierilor noştri şi vă va da toate detaliile care vă interesează.

VOCEA LUI MACBETT *(de foarte aproape):* Vin imediat.

BANCO: Să mă ierte Alteţa Voastră, eu trebuie să mă duc să le dau de mîncare oamenilor. Un adevărat general e ca o mamă pentru soldaţii săi.

Iese prin stînga.

VOCEA LUI MACBETT *(tot mai de aproape):* Iată-mă, am venit Am venit.

Macbett intră prin stînga.

MACBETT *(o salută pe lady Duncan):* Doamnă, ne-am făcut datoria faţă de preaiubitul nostru suveran. Candor e-n mîinile noastre, iar Glamiss este urmărit pe muntele pe care-l vedeţi în faţă. E încercuit, nu poate să ne scape.

LADY DUNCAN: Dumneata eşti generalul Macbett?

MACBETT *(făcînd o plecăciune):* Sluga dumneavoastră. La ordinele voastre, Alteţă.

LADY DUNCAN: Îmi aminteam altfel despre tine. Nu prea semeni cu ce-mi închipuiam eu.

MACBETT: Cînd sînt obosit, mi se mai schimbă trăsăturile şi - asta cam aşa este - nu prea mai semăn cu mine însumi. Sînt luat drept propria-mi sosie. Cîteodată lumea mă ia drept sosia lui Banco.

LADY DUNCAN: Se vede că te oboseşti adesea şi încă foarte mult.

MACBETT: Războiul nu-i o chestie de toate zilele. La război, ca la război. Riscurile meseriei... *(Lady Duncan îi întinde o mînă lui Macbett, care îngenunchează şi-o sărută, după care se ridică iute)...* trebuie să fug.

LADY DUNCAN: Alerg să-i duc vestea cea bună arhiducelui.

BANCO *(intrînd):* Nu mai e nici o primejdie.

Lady Duncan se duce la intrarea din dreapta a culiselor, face un gest larg cu mîna, după care se întoarce în mijlocul scenei. Sunet de fanfară.

LADY DUNCAN: Vine!

MACBETT: Alteţa Sa arhiducele!

UN SOLDAT: Alteţa Sa arhiducele!

BANCO: Arhiducele!

LADY DUNCAN: Iată-l pe arhiduce.
BANCO *(apare și dispare):* Arhiducele!
UN SOLDAT: Arhiducele!
MACBETT: Arhiducele!
LADY DUNCAN: Iată-l pe arhiduce!
BANCO: Arhiducele!
UN SOLDAT: Arhiducele!
MACBETT: Arhiducele!
LADY DUNCAN: Vine arhiducele!
BANCO: Arhiducele!
UN SOLDAT: Arhiducele!
MACBETT: Arhiducele!
LADY DUNCAN: Sosește arhiducele.

Muzică triumfală de fanfară. Ovații. Intră Duncan prin dreapta. Fanfara încetează.

LADY DUNCAN: S-a sfîrșit bătălia.
MACBETT: Fii binevenit, Alteță!
BANCO: Alteța Voastră fie binevenită!
UN SOLDAT: Să trăiască Alteța Voastră!
MACBETT: Cu toată umilința vă spun: bine-ați venit, Alteță!
DUNCAN: Am cîștigat?
MACBETT: Nu mai e nici o primejdie.
DUNCAN: Aveam o greutate pe inimă. Candor a fost executat? *(Și mai tare:)* Candor a fost executat?
MACBETT: Nu, preaiubit stăpîn. Dar e prizonierul nostru.
DUNCAN: Ce-ați așteptat de nu l-ați ucis încă?
MACBETT: Ordinele Voastre, stăpîne.
DUNCAN: Vă ordon. Să i se taie capul. Repede, mișcați-vă! Cu Glamiss ce-ați făcut? I-ați smuls brațele?
MACBETT: Nu, preaiubit stăpîn. Dar e încercuit Vom pune mîna pe el dintr-o clipă într-alta, fiți sigur, Monseniore!
DUNCAN: Dacă-i așa, atunci bravo și vă mulțumesc.

Se aud strigătele de „ura" ale mulțimii și ale soldaților - care nu apar, cel mult li se întrevăd umbrele în fundal.

MACBETT: Sîntem foarte fericiți și mîndri că v-am slujit preabunule suveran.
BANCO: Nu ne-am făcut decît datoria, Monseniore.

Sunete de fanfară, din nou, ce se vor auzi tot mai încet, pînă la nivelul de simplu fundal sonor.

DUNCAN: Vă mulțumesc, domnilor generali. Și vouă, de fapt, vă mulțumesc mai întîi, bravii mei soldați, oameni cinstiți, din popor. Voi ați salvat țara și mi-ați salvat tronul. Mulți dintre voi au plătit cu viața. Încă o dată vă mulțumesc tuturor, morți și vii, celor care ați apărat tronul meu, care... este și al vostru. Acuma, o dată ce vă veți întoarce acasă, fie în satele voastre sărace, în colibele voastre necăjite, sau în mormintele simple, dar acoperite de glorie, să fiți adevărate modele pentru tinerele generații prezente și viitoare, ba încă și pentru generațiile trecute, cărora le veți vorbi secole de-a rîndul, atît cu cuvîntul, cît și cu fapta voastră exemplară, amuțiți dar vii, anonimi sau nu, în fața istoriei eterne și trecătoare. Prezența voastră - căci însăși absența voastră va fi prezentă în ochii celor care vă vor contempla imaginea, vizibilă sau nu, la Epinal - prezența voastră îi va călăuzi pe drumul cel bun și pe cei care, mîine sau poimîine, ar putea fi ispitiți să nu-l urmeze. Începînd de astăzi, vă întoarceți la munca voastră plină de curaj întru cîștigarea pîinii zilnice. O veți cîștiga din sudoarea frunții, în bătaia soarelui arzător și sub supravegherea stăpînilor și a celor răspunzători de voi, care vă iubesc în ciuda calităților voastre și vă stimează mulțumită defectelor pe care le aveți. Vă iubesc și vă stimează mult mai mult decît credeți. Mergeți cu bine.

În timpul discursului lui Duncan, din dreapta intră Doamna de companie. La intrarea ei, sunetele fanfarei și ale mulțimii se aud, o clipă, mai tare.

MACBETT: Bravo!
UN SOLDAT: Bravo!
DUNCAN: Am pus lucrurile la punct
LADY DUNCAN: Bravo, Duncan! *(Aplaudă.)* De data asta ai vorbit bine. *(Către Doamna de companie:)* Ai întîrziat, draga mea.
DOAMNA DE COMPANIE: Am venit pe jos, doamnă.

Macbett și Soldatul aplaudă discursul.

BANCO: Bravo!
DUNCAN: Oamenii o meritau. Domnilor generali, prieteni, gloria se cuvine împărțită. Ea aparține și nobilei noastre doamne.

(Surîs către lady Duncan, căreia îi sărută mîna.) Puteţi fi mîndri cu toţii. Iar acuma, dreptate şi pedeapsă. Să fie adus Candor, prizonierul. Dar unde e Banco?

BANCO: Aici, Alteţa Voastră.

DUNCAN: Tu vei fi călăul.

MACBETT *(aparte):* Mie mi s-ar fi cuvenit această cinste.

DUNCAN *(Soldatului):* Du-te şi adu-l pe Candor.

Soldatul iese prin stingă tocmai cînd, din dreapta, intră Candor. Banco îşi pune pe cap gluga de călău, îşi înfăşoară bustul într-o manta roşie şi ia securea. Candor are mîinile în cătuşe.

DUNCAN *(lui Candor):* Vei plăti scump răzvrătirea.

CANDOR: Va fi un preţ mare, ştiu asta. Nu-mi fac nici o iluzie. E-he, dacă aş fi cîştigat eu lupta! „La raison du vainqueur est toujours la meilleure. Vae victis!" *(Către Macbett:)* Dacă ai fi luptat de partea mea, acuma ai fi fost răsplătit. Te-aş fi făcut duce, Macbett Şi pe tine, Banco, te-aş fi făcut duce. Amîndoi aţi fi fost copleşiţi de onoruri.

DUNCAN *(lui Candor):* Fii liniştit Macbett va fi baron de Candor, va moşteni toate moşiile tale, îţi va lua nevasta şi fiica.

MACBETT *(lui Duncan):* Eu vă sînt credincios, stăpîne. Sînt fidelitatea întruchipată. M-am născut credincios faţă de persoana Voastră, aşa cum un cal sau un cîine se nasc credincioşi stăpînilor lor.

DUNCAN *(lui Banco):* Nici dumneata nu te nelinişti şi nu fi gelos. O dată Glamiss prins şi o dată ce va fi decapitat vei fi baron de Glamiss şi îi vei moşteni toată averea.

MACBETT *(lui Duncan):* Mulţumesc, Monseniore.

BANCO *(lui Duncan):* Vă mulţumesc, Monseniore.

MACBETT *(lui Duncan):* V-am fi fost la fel de credincioşi...

BANCO *(lui Duncan):* V-am fi fost la fel de credincioşi...

MACBETT: Şi fără nici o răsplată.

BANCO: Şi fără nici o răsplată.

MACBETT: Ne-ar fi fost de ajuns numai să vă slujim.

BANCO: Ne-ar fi fost de ajuns numai să vă fi servit

MACBETT: Însă generozitatea Voastră ne-a copleşit pofta de mărire.

BANCO: Vă mulţumim din tot sufletul.

MACBETT şi BANCO *(simultan, unul flutură sabia, celălalt securea):* ...din tot sufletul nostru, ce ar trece prin foc şi prin infern în numele Alteţei Voastre preanobile.

Un bărbat traversează scena de la dreapta la stingă.

BĂRBATUL: Haine veechi, hainee veechi...!

DUNCAN *(lui Candor):* Vezi cît îmi sînt de devotați oamenii aceș-tia?

MACBETT și BANCO *(lui Duncan):* Fiindcă sînteți un bun suveran, un stăpîn drept și darnic.

NEGUSTORUL: Haineee veechi, haine veechi!...

Negustorul iese prin stînga. (Episodul cu Negustorul de haine poate să figureze sau nu în spectacol, în funcție de opțiunea regizorului.) Chiar cînd iese Negustorul, intră un servitor cu fotolii pentru Duncan, lady Duncan și ceilalți. Pe timpul derulării acțiunii ce urmează, Servitorul, ajutat și de Doamna de companie, va aduce mai întîi un șervet, apoi un lighenaș și un săpun, sau numai niște apă de colonie pentru lady Duncan, care se va spăla pe mîini într-un mod exagerat, ca pentru a-și curăța degetele de o pată; mișcarea va fi ritmică și apăsată, dar la modul mecanic, aproape distrat. Același Servitor va aduce apoi la masă și un serviciu de ceai, servindu-le celor prezenți cîte-o ceașcă de ceai, în vreme ce, grație jocului de lumini, se va vedea la început apărînd o ghilotină, urmată de altele și altele.

DUNCAN *(lui Candor):* Ai ceva de spus? Te ascultăm.

Se așază cu toții, să privească și să asculte.

SERVITORUL *(către lady Duncan):* Ceaiul e servit, doamnă.

CANDOR: Dacă aș fi fost mai puternic, eu ți-aș fi fost suveran. Așa, învins, nu mai sînt decît un laș și un trădător. Ah, cum de n-am cîștigat eu bătălia! Dar istoria, în mersul ei, n-a vrut să mă facă învingător. Iar istoria - din punct de vedere obiectiv - are dreptate. Nu sînt decît un rebut istoric. Cel puțin, soarta mea va sluji drept exemplu tuturor și generațiilor viitoare. Nu-i urmați niciodată decît pe cei puternici! Dar cum să știi cine-i mai puternic înainte de-a se desfășura bătălia? Cei mai mulți să nu se bată. Ceilalți să nu-i urmeze decît pe învingători. Logica evenimentelor e singura valabilă. Nu există altă rațiune în afara rațiunii istorice. Nici o transcendență n-o poate infirma Sînt vinovat Totuși, revolta noastră a fost necesară, și asta tocmai pentru a dovedi cît de criminal sînt eu. Sînt fericit că am să mor. Viața mea nu mai valorează nimic. Trupul meu și trupurile celor ce m-au urmat să fie îngropate, să fertilizeze grînele și recoltele viitorului. Eu sînt pilda vie a ceea ce nu trebuie făcut.

DUNCAN *(cu voce moale către lady Duncan):* Discursul e prea lung. Nu te plictisește, doamnă? De bună seamă că arzi de nerăbdare să vezi urmarea. Nu, nu, nu va fi torturat, ci omorît pur și simplu. Asta te dezamăgește? Dar ți-am rezervat o surpriză, iubito. Spectacolul va fi mai suculent decît crezi. *(Tuturor:)* Este drept ca soldații ce l-au slujit pe Candor să fie executați împreună cu el. Nu sînt prea mulți: o sută treizeci și șapte de mii, ceea ce nu e nici prea mult, nici prea puțin. Să ne grăbim, însă, să nu ne prindă noaptea fără a fi terminat treaba! *(La orizont se vede un soare roșu, de amurg, cobortnd încet înspre noapte. Duncan bate din palme.)* Gata. Executarea.

CANDOR: Trăiască arhiducele!

Banco i-a pus deja capul pe ghilotină; pentru mișcarea aceasta, a lăsat deoparte securea.
Unii după alții (de fapt, vor fi aceași actori), soldații vor trece repede pe sub cuțitul ghilotinei. Eșafodul și ghilotina pot să apară imediat după ordinul dat de Duncan. În timp ce capetele cad, Banco apasă butonul și exclamă:

BANCO: Haide, repede, repede!

După fiecare „repede" se vede căzînd cuțitul ghilotinei. Capetele cad unele după altele în coșul ghilotinei.

DUNCAN *(lui Macbett):* Ia loc, dragă prietene, lîngă nobila noastră doamnă.

Macbett se așază lîngă lady Duncan, dar în așa fel încît ce se va petrece între ei să poată fi bine văzut și auzit din sală. De exemplu, lady Duncan poate sta cu fața către public și cu spatele la ghilotină (ca și celelalte personaje, de altfel). Nimic n-o împiedică să pară că urmărește execuția: ea numără capetele care cad. În timpul acestui joc, Servitorul aduce încă și încă o ceașcă de ceai vreunui personaj, oferă prăjiturele etc. ajutat mereu de Doamna de companie.

MACBETT: Doamnă, sînt foarte emoționat aflîndu-mă așa de aproape de dumneavoastră.

LADY DUNCAN *(numărînd):* Patru, cinci, șase. șapte, șaptesprezece, douăzeci și trei, treizeci și trei. ah ! Cred că l-am sărit pe unul. *(Continuă numărătoarea.)*

DUNCAN *(lui Macbett):* E timpul să vorbim și de afaceri: te voi face baron de Candor, iar tovarășul dumitale, Banco, va fi baron de Glamiss atunci cînd Glamiss va fi executat.

LADY DUNCAN *(continuîndu-şi jocul):* O sută şaptesprezece... o sută optsprezece, ce spectacol emoţionant!
MACBETT: Sînt profund recunoscător Alteţei Voastre, Monseniore!
LADY DUNCAN: Trei sute! E ameţitor. Nouă mii trei sute.
DUNCAN *(lui Macbett):* Dar să ne înţelegem bine!
MACBETT: Sînt numai urechi la spusele Voastre, Monseniore.
DUNCAN: Eu voi păstra jumătate din moşiile lui Candor, ca şi jumătate din moşiile lui Glamiss. Le voi alipi domeniilor coroanei.
LADY DUNCAN: Douăzeci de mii.
BANCO *(continuîndu-şi munca de călău la ghilotină):* Îi mulţumesc Alteţei Voastre.
DUNCAN *(lui Macbett):* Şi amîndoi veţi mai avea unele obligaţii, unele servicii de făcut, veţi avea şi unele biruri de plătit

Apare în fugă din dreapta un Ofiţer, care se opreşte în centrul scenei.

OFIŢERUL: Glamiss a scăpat
DUNCAN: O să le punem pe toate la punct după aceea.
OFIŢERUL: Monseniore, Glamiss a evadat!
DUNCAN *(ofiţerului):* Ce-ai spus?!?
OFIŢERUL: Glamiss a evadat Şi i s-a alăturat şi o parte din armată.

Banco se opreşte din lucru şi se apropie. Toate celelalte personaje tresar şi se ridică în picioare.

BANCO: Cum a fost cu putinţă? Era încercuit. Era prizonier. Înseamnă că a avut complici.
DUNCAN: Ssstt!
LADY DUNCAN: Ssstt!
MACBETT: Ssstt!
DUNCAN *(lui Banco):* Fie că-i vina ta, sau a subordonaţilor dumitale, nu vei fi baron de Glamiss şi nici nu vei primi jumătate din moşiile sale, pînă nu mi-l vei aduce pe Glamiss, viu sau mort, cu cătuşe la mîini. *(Se întoarce către Ofiţer:)* Iar ţie o să ţi se taie capul fiindcă ne-ai adus aşa o veste proastă.
OFIŢERUL: Dar eu n-am nici o vină.

Apare un soldat care-l trage pe Ofiţer înspre fundul scenei, acolo unde se află ghilotina. Ofiţerul ţipă. I se taie capul.
Duncan iese, pe fond de fanfară. Iese şi Doamna de companie. Duncan reapare, în timp ce muzica încetează.

DUNCAN *(către lady Duncan, care se retrage cu spatele, trimițîndu-i bezele lui Macbett):* Nu mai întîrzia, doamnă! *(O ia de gît și-o trage după el.)*
LADY DUNCAN: Mi-ar fi plăcut să văd urmarea
VOCEA LUI DUNCAN *(către Banco):* Mîine să-l am aici pe Glamiss. *(Muzică.)*
BANCO *(îndreptîndu-se către Macbett):* Mamă, Doamne. Trebuie să luăm totul de la capăt Ce catastrofă!
MACBETT: Fir-ar să fie, ce catastrofă!
BANCO: Ca să vezi: ce catastrofă!
MACBETT: Ca să vezi: ce catastrofă!

***

Se aude suflînd un vînt puternic; zgomote de furtună.
Scena e sumbră, învăluită în penumbră. Se va face în așa fel, încît să nu se distingă decît chipurile lui Macbett și Banco, iar mai tîrziu cel al Primei Vrăjitoare, apoi al Celei De-a Doua.
Intră Banco și Macbett.

MACBETT: Ce furtună, Banco! Înspăimîntătoare. Ai zice că toți copacii stau să se smulgă din rădăcini. Numai de nu ne-ar cădea în cap.
BANCO: Hanul cel mai apropiat e tocmai la zece kilometri. Și n-avem cai.
MACBETT: Mania plimbării pe jos ne-a dus cam departe.
BANCO: Și iată-ne surprinși de furtună.
MACBETT: Totuși, nu ne aflăm aici ca să vorbim de ploaie și de vremea urîtă.
BANCO: Mă duc să văd dacă nu cumva trece o căruță pe drum, să ne ia și pe noi. *(Iese.)*
PRIMA VRĂJITOARE: Bună ziua, Macbett, baron de Candor!
MACBETT: Oh, ce m-ai speriat. Nu știam că mai e cineva pe-aici. O babă. Cred că-i vrăjitoare. *(Vrăjitoarei:)* De unde știi că sînt baron de Candor? Zvonul a ajuns deja în frunzișul pădurii? Îl va fi adus vîntul furtunii?
A DOUA VRĂJITOARE *(lui Macbett):* Bună ziua, Macbett, baron de Glamiss!
MACBETT: Baron de Glamiss? Glamiss n-a murit Și nu mie, ci lui Banco i-a promis Duncan moșiile și titlul lui Glamiss. *(Acuma își dă seama că i-a vorbit o A Doua Vrăjitoare:)* Ia te uită, altă vrăjitoare...

PRIMA VRĂJITOARE: Glamiss e mort Tocmai s-a înecat, cu cal cu tot, înghiţit de bulboană.

MACBETT: Ce mai e şi asta? O glumă proastă? O să pun să vi se taie limba la amîndouă, babe vrăjitoare ce sînteţi!

PRIMA VRĂJITOARE: Cavalere Macbett, Duncan e foarte nemulţumit de Banco fiindcă l-a lăsat să scape pe Glamiss.

MACBETT: De unde ştiţi voi?

A DOUA VRĂJITOARE: El vrea să profite de greşeala lui Banco şi să-ţi dea ţie tot ce i-a promis lui. Însă toate moşiile vor reveni tronului.

MACBETT: Duncan e om de cuvînt. Tot ce promite - face.

PRIMA VRĂJITOARE: Tu vei fi arhiduce, suveranul ţării acesteia.

MACBETT: Minţi. Eu n-am nici o ambiţie. Adică am una: aceea de a-l sluji pe suveranul meu.

PRIMA VRĂJITOARE: Vei fi tu însuţi suveran. Eşti sortit pentru asta. Îţi desluşesc pe frunte semnul predestinării.

MACBETT: Mai întîi, că e cu neputinţă. Duncan are un fiu, Macol, care-şi face studiile în Cartagina. El este moştenitorul legitim al tronului.

A DOUA VRĂJITOARE: Ba chiar mai are unul, care-i pe punctul să-şi ia diploma la Ragusa, unde a studiat economia şi ştiinţa navigaţiei. Şi pe care-l cheamă Donalban.

MACBETT: N-am auzit niciodată de acest Donalban.

PRIMA VRĂJITOARE *(lui Macbett):* Nu-i nevoie să-ţi dai osteneala să-i reţii numele, cavalere Macbett. Nu va mai fi deloc vorba de el. *(Către A Doua Vrăjitoare:)* Nu ştiinţa navigaţiei, ci ştiinţele comerţului, printre care - bineînţeles - figurează şi comerţul maritim.

MACBETT *(Vrăjitoarelor):* Prostii. *(Scoate sabia.)* Pieriţi, voi, vrăjitoarelor! *(Flutură sabia, loveşte orbeşte în toate părţile, în gol. Se aud rîsetele Vrăjitoarelor şi vocile lor, desigur înfricoşătoare.)* Împieliţări ale diavolului ce sînteţi! *(Vrăjitoarele au dispărut.)* Oare nu mi s-a părut? Vor fi fost nişte vedenii, ce s-au făcut la loc, ploaie şi furtună. S-au întors în rădăcinile copacilor.

VOCEA PRIMEI VRĂJITOARE *(dar o voce armonioasă, de această dată, de femeie):* Nu sînt furtună, nu sînt fiinţă de vis, Macbett, frumosule cavaler. Ne vom revedea în curînd. Îmi vei cunoaşte puterea şi farmecul.

MACBETT: Ei, drăcie... Ca să vezi... *(Mai dă în gol cîteva lovituri de sabie, după care se opreşte.)* Ce-o mai fi şi cu vocea asta dulce, pe care-mi pare c-o cunosc? Tu, grai dulce, n-ai şi-un trup? Ce faţă ai? Şi unde eşti?

VOCEA *(melodioasă):* Sînt aproape, sînt foarte aproape. Și departe. La revedere, Macbett.

MACBETT: Tremur tot Să fie frig? Să mă fi pătruns ploaia? O fi de frică? Sau de groază? Sau, mai degrabă, tainica nostalgie ce mi-a trezit-o această voce dulce? Să fiu fermecat, oare? *(Schimbă tonul:)* Eah, niște vrăjitoare drăcești? *(Nouă schimbare de ton:)* Banco! Banco! Unde-o mai fi și omul ăsta? Ai găsit vreo căruță? Unde ești, Banco? Banco!

Iese prin dreapta. Scena rămîne goală cîteva clipe. Zgomotele furtunii.

PRIMA VRĂJITOARE *(către A Doua):* Uite că vine Banco.

A DOUA VRĂJITOARE: Atunci cînd Macbett și Banco nu sînt împreună, sînt întodeauna unul după celălalt Ori se caută unul pe altul.

Fără să iasă din scenă, Prima Vrăjitoare stă ascunsă în dreapta scenei. A Doua se ascunde, simetric, în stînga. Din fund, apare Banco.

BANCO: Macbett! Macbett! *(Caută de jur împrejur.)* Macbett! Am găsit cu ce să mergem! *(În sine:)* Sînt ud leoarcă. Bine că nu mai plouă așa de tare.

Din depărtare se aude o voce strigînd:

VOCEA: Banco!

BANCO: Parcă mă strigă cineva. Ar fi trebuit să mă aștepte aici. Și-o fi pierdut răbdarea.

VOCEA: Banco! Banco!

BANCO: Sînt aici, Macbett! Tu unde ești?

VOCEA *(mai aproape, venind din dreapta):* Banco! Banco!

BANCO: Vin. Dar tu unde ești? *(Aleargă către dreapta.)*

ALTĂ VOCE *(transformată, venind dinspre stînga):* Banco!

BANCO *(aleargă acuma înspre stînga):* Unde ești? Spune-mi cum să ajung la tine!

VOCEA PRIMEI VRĂJITOARE: Banco!

BANCO: Să fie, oare, Macbett cel care mă strigă?

VOCEA CELEI DE-A DOUA VRĂJITOARE: Banco!

BANCO: Asta nu-i vocea lui Macbett

Cele două Vrăjitoare ies repede din ascunzătoare, se apropie de Banco una din dreapta, alta din stînga.

BANCO: Ce-i cu farsa asta?

PRIMA VRĂJITOARE: Bună ziua, cavalere Banco, tovarăș al lui Macbett

A DOUA VRĂJITOARE: Salutare, generale Banco!

BANCO: Cine sînteți voi? Și ce vreți de la mine, hidoase pocitanii? Dacă n-ați fi arătat oarecum ca niște femei, capetele vi s-ar fi rostogolit de mult la picioare.

PRIMA VRĂJITOARE: Nu te supăra așa, generale Banco.

BANCO: De unde știi cum mă cheamă?

A DOUA VRĂJITOARE: Salutare, Banco, tu cel care nu vei fi baron de Glamiss!

BANCO: De unde știi că ar fi trebuit să fiu? Și de unde știi că nu voi fi baron de Glamiss? Zvonul să fi ajuns deja în frunzișul pădurii? Vîntul și furtuna se vor fi făcut ecou spuselor lui Duncan? Și cum de sînteți atît de sigure de intențiile lui, pe care nu le-a dezvăluit nimănui? Iar la urma urmei nici nu pot fi baron de Glamiss, de vreme ce Glamiss trăiește încă.

PRIMA VRĂJITOARE: Glamiss a murit S-a înecat cu cal cu tot, înghițit de bulboană.

BANCO: Ce mai e și asta? O glumă proastă? O să pun să vi se taie limba la amîndouă, babe vrăjitoare ce sînteți!

A DOUA VRĂJITOARE: Cavalere Banco, Duncan e foarte nemulțumit de tine fiindcă l-ai lăsat pe Glamiss să-ți scape.

MACBETT: De unde știți voi asta?

PRIMA VRĂJITOARE: Vrea să profite de greșeala ta ca să se-mbogățească și mai mult. Îi dă titlul de baron de Glamiss lui Macbett, însă toate moșiile aceluia revin tronului.

BANCO: Pe mine titlul însuși m-ar fi onorat De ce-ar dori Duncan să mă lase fără el? Nu, Duncan e om de cuvînt. Tot ce a promis - face. De ce i-ar da el titlul lui Macbett? De ce să mă pedepsească? De ce să aibă Macbett toate favorurile și privilegiile?

A DOUA VRĂJITOARE: Macbett e rivalul tău, preafericitul tău rival.

BANCO: Îmi este tovarăș. E prietenul meu. E fratele meu. Îmi este credincios.

VRĂJITOARELE *(îndepărtîndu-se și țopăind ușor):* Auzi, cică-i este credincios, credincios! *(Rîd amîndouă.)*

BANCO *(scoate sabia):* Acuma știu cine sînteți, pocitaniilor! Babe infernale! Sînteți spionii trimiși de Duncan, scumpul și bunul nostru suveran.

Încearcă în van să le prindă pe cele două vrăjitoare, care fug și dispar din scenă. Prima prin stingă, A Doua prin dreapta.

PRIMA VRĂJITOARE *(înainte să iasă):* Macbett va fi stăpîn ! El îi va lua locul lui Duncan !

A DOUA VRĂJITOARE: Se va urca pe tronul lui Duncan !

Cele două dispar. Agitîndu-și sabia, Banco încearcă să le lovească alergînd de-o parte și de alta a scenei.

BANCO: Unde-ați fugit, blestematelor, cerșetoare nenorocite! Împielițări ale diavolului ! *(Se oprește în mijlocul scenei și bagă sabia în teacă.)* Oare nu mi s-a părut? Vor fi fost niște vedenii ce s-au făcut la loc, ploaie și furtună. S-au întors în rădăcinile copacilor. Numai vedenie să fi fost? Macbett ! Macbett !

VOCEA CELEI DE-A DOUA VRĂJITOARE: Banco, ascultă-mă, ascultă-mă. *(Vocea devine caldă și melodioasă:)* Ascultă-mă bine: nu tu vei fi suveran. Dar tu vei fi mai mare ca Macbett. Mai mare ca Macbett. Vei fi strămoșul unei linii de prinți ce vor domni o mie de ani în țara noastră. Vei fi mai mare ca Macbett, vei fi tată, bunic și străbunic de regi.

BANCO: Auzi drăcie... ce să spun... *(Mai dă în gol cîteva lovituri de sabie, după care se oprește.)* Ce-o mai fi și cu vocea asta dulce, pe care-mi pare că o cunosc? Tu, grai dulce, n-ai și-un trup? Ce față ai? Și unde ești?

VOCEA: Sînt foarte aproape și departe. Dar ne vom revedea. Îmi vei cunoaște puterea și farmecul. Pe curînd, Banco !

BANCO: Tremur tot. Să fie frig? Să mă fi pătruns ploaia? O fi de frică? Sau de groază? Ce-o fi cu-această tainică nostalgie ce mi-a trezit-o vocea aceea dulce? Unde mă cheamă ea? Oi fi, oare, fermecat? *(Schimbă tonul:)* Eah, niște vrăjitoare hidoase. Niște spioane, niște intrigante și mincinoase. Tată de regi, eu? Asta cînd preaiubitul nostru suveran are fii? Macol își face studiile în Cartagina și este moștenitorul legitim al tronului. Iar Donalban trebuie să-și ia în curînd diploma de înalte studii comerciale la Ragusa. Orice altceva e numai amăgire. Prostii, să nu mai vorbim despre asta...

Din stînga se aude glasul lui Macbett.

VOCEA LUI MACBETT: Banco ! Banco !

BANCO: E vocea lui Macbett! Macbett! Macbett, ah, în sfîrșit! Macbett !

VOCEA LUI MACBETT: Banco!
BANCO: Macbett!

Fuge spre stînga, de unde vine glasul lui Macbett. Scena rămîne goală cîteva secunde. Lumina se schimbă, progresiv, și invadează scena. În fund, se vede crescînd o lună uriașă, foarte luminoasă, înconjurată de stele mari. Ar fi bine să se vadă și o Cale Lactee, ca un ciorchine de strugure.
Decorul se va preciza și se va lărgi pe măsura înaintării acțiunii. Numai încetul cu încetul se va contura turnul unui castel, în mijlocul căruia se află o fereastră luminată. Este important ca decorul să „joace" o dată cu personajele.
(Ce va fi păstrat sau suprimat:)
Duncan traversează scena, de la dreapta la stînga, în tăcere.
Imediat ce arhiducele dispare, apare lady Duncan, traversînd scena în același sens. Iese și ea, tot prin stînga.
În sens invers, scena e traversată de Macbett, tot în tăcere. Un ofițer traversează scena de la dreapta la stînga, fără să scoată un cuvînt.
Tot de la dreapta la stînga traversează și Banco scena, tot în tăcere. În sensul contrar, o femeie traversează scena, în tăcere. (Cred că măcar femeia aceasta trebuie să fie păstrată la reprezentație.)
Scena rămîne goală cîteva clipe. Din fund, intră Banco.

BANCO: Lucrurile nu vor rămîne așa. Vrăjitoarea a spus adevărul. De unde l-o fi știut? Cine-o fi informat-o de la curte? Și încă așa de repede! Ori o avea puteri supranaturale? Sau, cel puțin, niște puteri neobișnuite. Să fi găsit ea metoda de-a capta vibrațiile din undele sonore? Să fi descoperit ea, oare, acea cale rapidă prin care, după cum spun miturile, se pot lega într-o clipită vocea care vorbește de urechea care ascultă? Să fi inventat ea oglinzi ce reflectă imagini și chipuri din depărtări, astfel încît cei din zare să ne pară că sînt la cîțiva metri de noi? Să fi avut ea, oare, vreo lunetă prin care vederea se duce la sute și mii de leghe ca să aducă o imagine chiar în fața ochilor noștri? Ori va fi avînd niscai instrumente ce amplifică auzul, dîndu-i o forță și-o acuitate fenomenală? Un ofițer al arhiducelui tocmai mi-a adus vestea morții lui Glamiss, ca și vestea deposedării mele de bunurile lui. Să fi tras sforile Macbett ca să obțină el titlul? Oare acest vechi prieten și tovarăș de lupte să nu fie decît un escroc? Și să ne Duncan atît de ingrat, încît să arunce dintr-o dată la coș toate eforturile mele, toate riscurile pe care le-am înfruntat pentru el, toate primejdiile prin care am trecut, tocmai ca să-l salvez și să-i

apăr tronul? Oare ar trebui să nu mai am încredere în nimeni și să mă îndoiesc pînă și de fratele meu? Sau de cîinele meu? Ori să mă îndoiesc pînă și de vinul pe care-l beau? De aerul pe care-l respir? Ah, nu, nu. Îl cunosc prea bine pe Macbett ca să fiu sigur de loialitatea lui și de virtutea lui. Precis că decizia lui Duncan îi aparține numai și numai lui Duncan. Nu i-a suflat-o nimeni în auz. Iar decizia îl demască. Precis că Macbett nu știe încă nimic. Cînd va afla, precis că va refuza. *(Se îndreaptă spre stînga, după care se întoarce în mijlocul scenei.)* Au știut să citească-n stele, pocitaniile alea, făpturile dracului. Or putea să ghicească viitorul? Mi-au prezis că voi fi strămoșul unei întregi linii regale. Asta e ciudat și de necrezut. Tare aș fi vrut ca vrăjitoarele să-mi fi spus mai mult Oare să fie cu putință? Aș vrea să le mai văd o dată. Nu le văd. Și totuși erau aici.

Iese prin stînga. Macbett intră din dreapta. Înaintea intrării sale, i se audevoceastrigînd:

VOCEA LUI MACBETT: Banco! Banco! *(Se apropie și mai strigă o dată, de două ori:)* Banco!

MACBETT: Unde s-o fi băgat animalul? Și, totuși mi s-a semnalat prezența lui în împrejurimi. Aș fi vrut să-i vorbesc. Un trimis al arhiducelui m-a chemat la curte. Suveranul m-a înștiințat că Glamiss a murit și că eu îi sînt moștenitorul titlurilor. Fără moșii. Deci ceea ce mi-au spus vrăjitoarele a fost adevărat Am încercat să-i spun lui Duncan că n-aș vrea să-l deposedeze pe Banco în favoarea mea Am încercat să-i spun că eu și Banco sîntem prieteni buni și că Banco și-a slujit cu fidelitate suveranul, astfel încît nu merita așa ceva. N-a vrut să audă nimic. Dacă accept titlul, voi pierde prietenia bunului meu Banco. Dacă refuz, îl supăr pe arhiduce. Și am eu, oare, dreptul de-a nu mă supune unui ordin al lui? Așa cum nu pot să nu-i dau ascultare atunci cînd mă trimite la război,, nu pot să nu-l ascult și cînd mă răsplătește. Ar fi ceva umilitor pentru el. Va trebui să-i explic lui Banco... În fine, baron de Glamiss nu-i decît un titlu, nu-i vorba de nici o avere, de vreme ce Duncan ia toate pămînturile pentru coroană. Ca să fiu sincer, pe cît îmi doresc să-l văd pe Banco, pe atîta am nevoie de-un răstimp de singurătate, fiindcă situația mea nu-i deloc ușoară. Oare cum de au știut vrăjitoarele ce-o să se întîmple? Iar celelalte spuse se vor împlini, la rîndu-le? Mi se pare cu neputință. Tare aș vrea să cunosc logica profețiilor lor. Cum ar explica ele înlănțuirea cauzelor și efectelor care mă vor con-

duce la tron? Tare-aș vrea să știu ce-ar spune. Mă rog, asta numai ca să-mi bat joc de spusele lor.

Iese prin stînga, Cîteva clipe scena rămîne goală. Din stînga intră un vînător de fluturi, cu pălărie de pai pe cap, cu un costum de culoare deschisă și cu plasa de fluturi în mînă. Poartă mustață neagră și lornion. Fuge după unul, doi fluturi și iese din scenă prin dreapta, alergînd după al treilea. Din dreapta intră Banco.

BANCO: Unde-or fi vrăjitoarele alea? Mi-au prezis moartea lui Glamiss, ceea ce s-a verificat: s-a întîmplat Mi-au prezis că voi fi deposedat de titlul de baron de Glamiss, care-mi revenea de drept. Mi-au prezis că voi fi strămoșul unei linii de prinți și de regi. De unde-or ști asta? Oare se va întîmpla și asta, așa cum s-au întîmplat toate celelalte? Tare aș vrea să cunosc logica profețiilor lor. Cum ar explica ele înlănțuirea cauzelor și efectelor care-mi vor conduce posteritatea către tron? Tare-aș vrea să știu ce ar spune. Mă rog, asta numai ca să-mi bat joc de spusele lor.

Iese prin stînga. Scena rămîne goală cîteva clipe. Macbett intră din stînga. Apare și Prima Vrăjitoare, din dreapta, unde a stat ascunsă.

PRIMA VRĂJITOARE *(cu o voce groasă, către Macbett):* Macbett, ai vrut să mă vezi. *(Jocul de lumini permite apariția vrăjitoarei: este îmbrăcată ca o vrăjitoare, are fața acoperită și o voce aspră. În mînă ține un toiag. Are părul alb, murdar și răvășit.)* Bine te-am găsit, Macbett

MACBETT: Aici erai, blestemato.

VRĂJITOAREA: Am venit la chemarea ta

MACBETT: Pe cîmpul de bătălie nu mi-a fost frică niciodată. Nu-mi e frică de nici un cavaler, de nici un as al curajului. Gloanțele au șuierat chiar pe lîngă urechile mele. Am trecut prin codri în flăcări. Din corabia-amiral care se scufunda am sărit în apa mării printre rechini și am tăiat gîtlejul rechinilor înotînd și nu mi-a fost frică. Dar cînd văd umbra femeii ăsteia, sau cînd îi aud glasul vorbindu-mi, mi se zburlește părul. Ai zice că văzduhul se umple de miros de pucioasă, iar dacă pun mîna pe spadă e fiindcă-i mai degrabă o cruce și nu o armă. *(Vrăjitoarei:)* Ai ghicit că vreau să te văd.

Prima Vrăjitoare este urmată de A Doua, care își face apariția pe replicile ce urmează. A Doua Vrăjitoare nu e prea departe de Prima, însă

există, oricum, o distanță între ele. Astfel, A Doua se va mișca încetișor de la stînga spre dreapta pentru a ajunge în centrul luminat, îndărătul Primei Vrăjitoare. Apariția Primei Vrăjitoare va fi ceva brusc, reflectorul fiind deodată fixat pe chipul ei. Cealaltă, înainte de a face pașii necesari pentru a ajunge alături de celelalte personaje, trebuie să apară progresiv, întîi capul, apoi umerii, restul corpului și, în fine, toiagul. Umbra ei - supradimensionată grație eclerajului - se va proiecta uriașă și amenințătoare pe întregul fundal.

PRIMA VRĂJITOARE *(lui Macbett):* Te-am auzit Eu aud gîndurile . oamenilor tot atît de bine precum le citesc. Știu și ce gîndești acuma, așa cum aud ce-ți șoptești singur în barbă. Ai vrea să cred că m-ai chemat numai ca să-ți rîzi de spusele mele. Ți-ai mărturisit ție însuți că ți-e frică. Ei, haide, curaj, căpitane. Ce vrei de la mine?

MACBETT: Știi tu mai bine decît mine ce vreau să-mi spui. După toate cele cîte mi-ai zis...

PRIMA VRĂJITOARE: Există lucruri pe care le știu, după cum există lucruri pe care nu le știu. Știința noastră-i limitată. Însă citesc destul de limpede în tine, ca să-mi dau seama că ambiția crește înlăuntrul tău, în ciuda voinței tale și în ciuda tuturor explicațiilor pe care ți le dai - și care sînt false. Sînt numai niște măști ale ambiției tale.

MACBETT: Eu nu doresc decît un singur lucru: să-mi slujesc suveranul.

PRIMA VRĂJITOARE: Asta-i o farsă pe care ți-o joci singur.

MACBETT: Vrei să mă faci să cred că sînt un altul. N-ai să reușești.

PRIMA VRĂJITOARE: Dacă nu i-ai fi fost folositor, suveranul tău te-ar fi ucis.

MACBETT: El e stăpîn pe viața mea.

PRIMA VRĂJITOARE: Nu ești decît un instrument pentru el. Doar ai văzut cît de iute i-a terminat pe Candor și pe Glamiss prin mîinile tale.

MACBETT: A avut dreptate să facă așa: au fost niște răzvrătiți.

PRIMA VRĂJITOARE: Și a luat toate pămînturile lui Glamiss, ca și jumătate din moșiile lui Candor.

MACBETT: Suveranului îi aparține totul. Tot ce avem noi îi aparține, în realitate, suveranului. El stăpînește peste toate.

PRIMA VRĂJITOARE: Iar servitorii lui îi țin doar contabilitatea

A DOUA VRĂJITOARE: Hi, hi, hi, hi!

MACBETT *(văzînd-o pe A Doua Vrăjitoare):* De unde-a mai ieșit și asta?

PRIMA VRĂJITOARE: El nici măcar nu ştie să ţină-n mînă o secure. Nici măcar să dea cu coasa nu ştie.
MACBETT: De unde ştii tu asta?
PRIMA VRĂJITOARE: El ştie numai să-i trimită pe alţii la luptă, dar el nu luptă niciodată.
A DOUA VRĂJITOARE: Ar muri de frică.
PRIMA VRĂJITOARE: El ştie numai să ia femeile altora.
A DOUA VRĂJITOARE: Şi femeile fac parte din domeniul public, adică dintr-al prinţului?!?
PRIMA VRĂJITOARE: El nu serveşte pe nimeni. Ştie numai să se facă servit
MACBETT: Nu am venit aici ca să ascult minciunile şi calomniile voastre.
PRIMA VRĂJITOARE: Dacă altceva nu ştim, decît minciuni şi calomnii, atunci la ce-ai mai venit să mă cauţi?
MACBETT: Asta mă întreb şi eu. Am greşit.
PRIMA VRĂJITOARE: Pleacă, atunci, Macbett.
A DOUA VRĂJITOARE: Dacă nu te interesează ce-ţi spunem...
PRIMA VRĂJITOARE: Văd că eziţi, văd că rămîi pe loc.
A DOUA VRĂJITOARE: Dacă-ţi convine...
PRIMA VRĂJITOARE: Dacă aşa e mai uşor pentru tine...
A DOUA VRĂJITOARE: Atunci o să plecăm noi.
MACBETT: Nu, mai rămîneţi o clipă, voi, fiice ale Satanei. Vreau să ştiu mai mult.
PRIMA VRĂJITOARE: Fii propriul tău stăpîn. În clipa de faţă, nu eşti.
A DOUA VRĂJITOARE: Stăpînul tău aruncă la gunoi unealta care nu-i mai trebuie sau care-a ruginit Iar misiunea ta s-a încheiat
PRIMA VRĂJITOARE: Îşi dispreţuieşte slujitorii credincioşi.
A DOUA VRĂJITOARE: Îi consideră nişte laşi.
PRIMA VRĂJITOARE: Sau nişte imbecili.
A DOUA VRĂJITOARE: Îi respectă doar pe cei care-i opun rezistenţă.
MACBETT: Dar îi şi înfruntă. Doar i-a înfrînt pe Glamiss şi Candor, răzvrătiţii.
PRIMA VRĂJITOARE: Macbett i-a înfrînt, nu el.
A DOUA VRĂJITOARE: Glamiss şi Candor au fost slugile lui credincioase şi generalii săi, înaintea ta.
PRIMA VRĂJITOARE: Nu suporta independenţa lor.
A DOUA VRĂJITOARE: Le-a luat înapoi tot ce le-a dat.
PRIMA VRĂJITOARE: Halal exemplu de dărnicie.
A DOUA VRĂJITOARE: Glamiss şi Candor erau oameni mîndri.

PRIMA VRĂJITOARE: Şi nobili. Iar Duncan nu putea să suporte asta.

A DOUA VRĂJITOARE: Şi curajoşi

MACBETT: Eu nu voi fi un alt Glamiss. Şi nici un alt Candor. Nu există un alt Macbett pentru a-i învinge.

PRIMA VRĂJITOARE: Începi să înţelegi.

A DOUA VRĂJITOARE: Hi, hi, hi, hi!

PRIMA VRĂJITOARE: Dacă nu-ţi iei măsurile de prevedere, el va aştepta oricît va fi nevoie, după care-şi va găsi un alt Macbett.

MACBETT: Onoarea mea a rămas neştirbită. M-am supus ordinelor suveranului meu. Este o lege divină.

A DOUA VRĂJITOARE: Luptînd împotriva egalilor tăi, onoarea ta a fost pătată.

PRIMA VRĂJITOARE: Însă moartea lor îţi va fi de folos.

A DOUA VRĂJITOARE: El s-ar fi slujit de ei împotriva ta

PRIMA VRĂJITOARE: Nu mai există nici un obstacol între tine şi tron.

A DOUA VRĂJITOARE: Îţi doreşti tronul, haide, mărturiseşte.

MACBETT: Nu.

PRIMA VRĂJITOARE: Nu te mai ascunde. Eşti demn să guvernezi.

A DOUA VRĂJITOARE: Eşti făcut pentru asta. Aşa-ţi este scris în stele.

MACBETT: Mă împingeţi pe calea amăgirii şi a pierzaniei. Cine sînteţi voi? Care-i scopul vostru? Eram gata să vă cad în capcană, dar nu! Înapoi, pieriţi!

Vrăjitoarele se îndepărtează.

PRIMA VRĂJITOARE: N-am vrut decît să-ţi deschidem ochii.

A DOUA VRĂJITOARE: Am venit să te ajutăm.

PRIMA VRĂJITOARE: Nu-ţi vrem decît binele.

A DOUA VRĂJITOARE: Şi să triumfe dreptatea

PRIMA VRĂJITOARE: Să se întroneze adevărata dreptate.

MACBETT: Totul mi se pare din ce în ce mai ciudat

A DOUA VRĂJITOARE: Hi, hi, hi, hi!

MACBETT: Îmi vreţi binele, într-adevăr? Chiar atît de mult vă pasă de dreptate? Tocmai voi, voi, pocitaniilor, urîţenia urîţeniilor şi culmea păcatelor lumii, voi, babelor cinice, tocmai voi v-aţi putea da viaţa pentru fericirea mea, nu-i aşa?!? Ha, ha, ha, ha!

A DOUA VRĂJITOARE: Ei bine, aşa, chiar aşa e, hi, hi, hi!

PRIMA VRĂJITOARE *(a cărei voce începe să se schimbe):* Fiindcă te iubim, Macbett.

A DOUA VRĂJITOARE: Fiindcă ea te iubește. (*/ se schimbă vocea:)* La fel de mult cît iubește țara asta, dreptatea și binele poporului.

PRIMA VRĂJITOARE *(cu glas melodios):* Ca să-i ajutăm pe cei săraci. Ca să fie odată pace în țara aceasta care-a suferit atîta!

MACBETT: Î m i pare cunoscut glasul acesta.

PRIMA VRĂJITOARE: Ne cunoşti, Macbett

MACBETT *(scoate sabia):* Pentru ultima oară. vă poruncesc să-mi spuneți cine sînteți, sau vă tai capul.

A DOUA VRĂJITOARE: Nu va fi nevoie.

PRIMA VRĂJITOARE: O vei afla, Macbett

A DOUA VRĂJITOARE: Pune sabia în teacă. *(Macbett se execută.)* Iar acuma, privește! Uită-te bine, Macbett, uită-te bine: deschide-ți ochii și urechile!

A *Doua Vrăjitoare se învîrte în jurul Primeia ca într-un ritual magic. Apoi se întoarce și sare ușor de cîteva ori, după care salturile devin un dans tot mai plin de grație, pe măsură ce vrăjitoarele își vor dezvălui noua întrupare. Către sfîrșitul scenei, dansul se va încetini.*

A DOUA VRĂJITOARE *(învîrtindu-se în jurul Primeia):* Quis, quid, ubi... quibus auxiliis, cur, quomodo, quando. Felix qui potuit regni cognoscere causas. Fiat lux hic et nunc et fiat voluntas tua. Ad augusta per angusta, ad augusta per angusta. (A *Doua Vrăjitoare ia toiagul Primei Vrăjitoare și-l aruncă departe.)* Alter ego surge, alter ego surge.[1]

Prima Vrăjitoare se trezește de sub efectul farmecelor. În această scenă - care este una a metamorfozei — Prima Vrăjitoare stă în mijlocul scenei, în centrul spotului de reflector. A Doua Vrăjitoare se rotește-n lumină atunci cînd trece prin fața Primei Vrăjitoare și prin zonele de întuneric, atunci cînd se află în spatele acesteia. Ceva mai departe, Macbett stă în umbră sau în penumbră. Îl vedem cînd și cînd tresărind, pe măsură ce se derulează vrăjitoria.

[1] (Lat) - Cine, ce, unde... cu ajutorul cui, pentru ce, cum, cînd... Fericit cel care poate cunoaște cauzele puterii. Facă-se lumină aici și acum și facă-se voia ta. La cele măreţe prin cele căznite, la cele măreţe prin cele căznite. (...) Alter-ego, ridică-te, alter-ego, ridică-te (n. tr.).

A Doua Vrăjitoare își folosește toiagul ca pe un baston de magie. De fiecare dată cînd o atinge cu bastonul pe Prima Vrăjitoare, aceasta suferă o schimbare. Toată scena vrăjitoriei se va desfășura, firește, pe muzică. Pentru început cea mai nimerită ar fi o muzică sacadată.

A DOUA VRĂJITOARE *(același joc):* Ante, apud, ad, adversus...[1] *(O atinge cu toiagul pe Prima Vrăjitoare, iar aceasta lasă să-i cadă haina grea și urîtă, sub care are, însă, o alta.)* Circum, circa, citra, cis...[2] *(O atinge din nou pe Prima Vrăjitoare, căreia îi cade și a doua haină. Acum i se vede un fular împrejurul gîtului, care cade la rîndu-i.)* Contra, erga, extra, infra...[3] *(A Doua Vrăjitoare își îndreaptă trupul.)* Inter, intra, juxta, ob...[4] *(Trece dansînd prin fața Primei Vrăjitoare, îi smulge ochelarii.)* Penes, pone, post et praeter...[5] *(îi smulge șalul, de sub care apare o rochie foarte frumoasă, plină de bijuterii și pietre prețioase.)* Prope, propter, per, secundum...[6] *(Muzica e tot mai legată și mai melodioasă. A Doua Vrăjitoare îi smulge celeilalte bărbia ascuțită - bărbie falsă, firește.)* Supra, versus, ultra, trans...[7] *(Prima Vrăjitoare intonează cîteva triluri. Este lumină suficientă pentru a vedea gura Primei Vrăjitoare cîntînd. Se oprește din cîntat. A Doua, profitînd de faptul că trece rapid prin spatele celeilalte, aruncă toiagul.)* Video meliora, deteriora sequor.[8]

MACBETT *(în transă):* Video meliora. deteriora sequor.

A Doua Vrăjitoare se învîrte în jurul Primeia.

PRIMA VRĂJITOARE și MACBETT *(împreuna):* Video meliora, deteriora sequor.

PRIMA și A DOUA VRĂJITOARE: Video meliora, deteriora sequor.*

PRIMA, A DOUA VRĂJITOARE împreună cu MACBETT: Video meliora, deteriora sequor, Video meliora, deteriora sequor. Video meliora, deteriora sequor.

[1] (Lat.) - Înainte, după, spre, contra... (a tr.)
[2] (Lat.) - Împrejur, în jur de, înainte de, dincoace de... (n. tr.)
[3] (Lat.) - împotriva, față de, în afara, înăuntrul... (n. tr.)
[4] (Lat.) - Între, înăuntrul, alături, din cauza... (n. tr.)
[5] (Lat.) - În posesia, în urma, după și pe lîngă... (n. tr.)
[6] (Lat.) - Lîngă, aproape de, prin, după... (n. tr.)
[7] (Lat.) - Deasupra, către, peste, dincolo (n. tr.)
[8] (Lat.) - Văd mai binele, caut mai răul (n. tr.)

A Doua Vrăjitoare smulge restul măștii Primei Vrăjitoare - adică nasul ascuțit, și basmaua care acoperea părul acesteia. Tot învîrtindu-se, îi pune în mînă un sceptru, iar pe cap o coroană în jurul căreia proiectoarele trebuie să croiască un nimb luminos.
Trecînd prin spatele Primei Vrăjitoare, A Doua îi smulge acesteia ultimele vechi veșminte și masca: apare în locul Primei Vrăjitoare, în toată splendoarea, lady Duncan. A Doua Vrăjitoare este Doamna de companie, frumoasă și strălucitoare la rîndu-i.

MACBETT: Oh, Maiestatea voastră! *{Cade în genunchi. Dacă A Doua Vrăjitoare, adică Doamna de companie, nu poate să așeze un scăunel în spatele lui lady Duncan, aceasta va face cîțiva pași spre dreapta, unde se poate afla un taburet pe care va urca foarte încet, de-a-ndărătelea. Doamna de companie îi ține trena, iar chipul îi este înconjurat pe mai departe de aură. Macbett se ridică și se aruncă din nou la picioarele suveranei.)*

MACBETT: Oh, mirabile visu![1] Oh, doamnă!

Doamna de companie îi smulge brusc rochia și lady Duncan apare într-un bikini strălucitor, purtînd pe spate o capă în negru și roșu; într-o mînă ține un sceptru, iar în cealaltă un pumnal.

DOAMNA DE COMPANIE *(arătînd spre lady Duncan):* In naturalibus[2].

MACBETT: Aș fi vrut să fiu sclavul dumneavoastră.

LADY DUNCAN *(lui Macbett, întinzîndu-i pumnalul):* Numai de tine depinde ca eu să fiu sclava ta Vrei într-adevăr asta? Iată instrumentul necesar ambiției tale și ascensiunii noastre. *(Cu glas de sirenă:)* Ia-l, dacă mă vrei cu adevărat, dacă mă vrei într-adevăr. Dar acționează hotărît Ajută-te singur și iadul o să te ajute la rîndu-i. Privește cum crește dorința înăuntrul tău, uită-te cum urcă în sîngele tău ambiția ascunsă și cum te arde flacăra ei. Cu pumnalul acesta îl vei ucide pe Duncan. Îi vei lua locul, în dreapta mea. Îți voi fi iubită. Tu vei fi stăpînul meu. O picătură de sînge va rămîne de-a pururi pe-această lamă, ca să-ți aduci aminte de izbînda de-acum și să ai mereu curaj întru alte și alte fapte de vitejie, pe care le vom face laolaltă, într-una și aceeași glorie.

[1] (Lat) - Oh, vedenie minunată! (n. tr.)
[2] (Lat) - în adevărata înfățișare (n. tr.).

Lady Duncan îl ridică pe Macbett.

MACBETT: Doamnă... Sire... adică, mai degrabă, sirena mea...
LADY DUNCAN: În căeziți, Macbett?
DOAMNA DE COMPANIE *(către lady Duncan):* Ajutați-l să se hotărască! *(Lui Macbett:)* Hotărîți-vă!
MACBETT: Doamnă, nu știu ce scrupule mă-mpiedică... Oare avem noi voie să...
LADY DUNCAN: Știu că ești viteaz. Chiar și cei mai viteji trec uneori prin momente de slăbiciune și lașitate. Dar mai ales ei suferă de vinovăție. Culpabilitatea este o boală mortală. Vindecă-te de ea. Niciodată nu ți-a fost teamă să ucizi atunci cînd ți s-a ordonat s-o faci. Acuma, frica te-ar putea copleși. Descarcă-te asupra mea. Eu îți pot da siguranța că nu te va învinge nimeni, nici bărbat, nici femeie. Nu vei fi învins decît atunci cînd pădurea se va face armată și va porni contra ta.
DOAMNA DE COMPANIE: Ceea ce, practic, este imposibil. *(Lui Macbett:)* Spuneți că vrem să salvăm patria. Voi doi veți construi o societate mai bună, o lume nouă și fericită.

Scena se întunecă încetul cu încetul. Macbett cade la picioarele lui lady ***Duncan.*** *Nu se mai vede decît lady Duncan, în nuditatea-i strălucitoare. Se aude vocea Doamnei de companie spunînd:*

DOAMNA DE COMPANIE: Omnia vincit amor.

Scena se cufundă în beznă.

* * *

O sală la palat. Un Ofițer și Banco.

OFIȚERUL: Alteța sa e obosit Alteța sa nu poate să vă primească.
BANCO: Monseniorul cunoaște scopul prezenței mele?
OFIȚERUL: I-am explicat totul. Zice că hotărîrea-i hotărîre. I-a dat lui Macbett titlul de baron de Glamiss. Nu i-l mai poate retrage. Alteța sa are cuvînt.

[1] Lat. - Iubirea le învinge pe toate (a tr.).

BANCO: Însfîrșit, orișicît...
OFIȚERUL: Asta este.
BANCO: Știe că Glamiss a murit? Știe că s-a înecat?
OFIȚERUL: I-am spus. Era deja la curent, de altfel. Aflase de la lady Duncan, care știa de la Doamna de companie.
BANCO: Atunci nu mai are nimic care să-l rețină. Trebuie să-mi dea răsplata promisă. Titlul de baron sau moșiile, dacă nu cumva și una și alta.
OFIȚERUL: Și eu ce pot să fac? În ce mă privește, eu nu pot nimic în afacerea asta.
BANCO *(se înfierbîntă și strigă):* Dar așa ceva nu este cu putință! Nu poate să-mi facă una ca asta mie!

Din dreapta intră Duncan.

DUNCAN *(lui Banco):* Ce-i cu tot zgomotul ăsta?
BANCO: Monseniore...
DUNCAN: Nu-mi place să fiu deranjat. Ce mai vrei?
BANCO: Nu mi-ați spus că, o dată Glamiss prins, mort sau viu, îmi voi primi răsplata?
DUNCAN: Unde-i Glamiss, mort sau viu? Nu-l văd nicăieri.
BANCO: Dar știți bine că s-a înecat.
DUNCAN: N-am nici o dovadă. Zvonuri. Adu-mi corpul.
BANCO: Corpul umflat de apă a luat-o-n jos, pe firul apei. Al rîului. Iar apele rîului s-au unit cu apele fluviului. Iar fluviul s-a vărsat în mare.
DUNCAN: Du-te să-l cauți. Ia o barcă.
BANCO: L-au mîncat rechinii.
DUNCAN: Ia-ți un cuțit mare și du-te să spinteci burta rechinului.
BANCO: Dar n-a fost mîncat de un singur rechin.
DUNCAN: Caută în burțile mai multor rechini.
BANCO: Mi-am riscat viața ca să vă apăr de răzvrătiți.
DUNCAN: Dar nu ți-ai pierdut-o.
BANCO: V-am măcelărit dușmanii.
DUNCAN: Plăcerea a fost de partea ta.
BANCO: Mă puteam lipsi de plăcerea asta.
DUNCAN: Dar nu te-ai lipsit.
BANCO: Monseniore, bine... păi, zău așa...
DUNCAN: Nu văd nimic, nu vreau să văd nimica, nu-l văd pe Glamiss, nu văd nici un „corpus delicti".
BANCO: Moartea lui Glamiss e ceva de notorietate publică. Și i-ați dat titlul lui Macbett.
DUNCAN: Îmi cer cumva socoteală?

BANCO: E ceva nedrept.

DUNCAN: *Eu* judec ce e bine şi ce nu. Vom găsi alţi baroni să-i deposedăm de titlu şi pămînturi. Va fi mereu ceva pus deoparte pentru tine.

BANCO: Monseniore, nu pot să vă mai cred.

DUNCAN: Cum îţi permiţi să mă insulţi?

BANCO: Ei, bine aşa ceva este... aşa ceva...

DUNCAN *(Ofiţerului):* Condu-l pe domnul la ieşire.

Ofiţerul dă să se arunce pe Banco, spunînd agresiv:

OFIŢERUL: Iji'afar' !

DUNCAN *(Ofiţerului):* Nu-l îmbrînci. Banco este prietenul nostru. Astăzi este un pic nervos. O să-i treacă. O să vină şi norocul lui.

BANCO *(iese spunînd):* Asta nu se mai poate ! Aşa ceva...

DUNCAN *(Ofiţerului):* Nu ştiu ce m-a apucat. Trebuia să-l fac baron. Numai că el voia şi averea. Or, averea revine de drept Coroanei. Mă rog, asta e. Dar dacă devine periculos va trebui să fim atenţi. Foarte atenţi.

OFIŢERUL *(punînd mîna pe garda spadei):* Am înţeles, Monseniore.

DUNCAN: Nu, nu, nu, nu chiar aşa de repede. Nu chiar acuma. Mai tîrziu. Numai dacă devine periculos... Vrei dumneata jumătate din domeniile sale şi titlul lui?

OFIŢERUL *(energic):* Da, Monseniore. La ordinele Voastre, Monseniore.

DUNCAN: Şi tu eşti un micuţ ambiţios, nu-i aşa? Nu-i aşa că ai vrea şi tu să-i iau titlul lui Macbett, şi toată averea, ca să-ţi dau măcar o parte?

OFIŢERUL *(la fel):* Da, Monseniore. La ordinele Voastre, Monseniore.

DUNCAN: Şi Macbett devine primejdios, foarte primejdios. Poate că visează să se aşeze pe tron, în locul meu ! Trebuie să fim foarte atenţi cu oamenii aceştia Nişte gangsteri, asculta-mă pe mine. Toţi sînt nişte gangsteri. Nu le stă gîndul decît la bani, la lux şi la putere. Nu m-ar mira ca Macbett să-mi rîvnească şi nevasta. Ca să nu mai pun la socoteală curtezanele. *(Ofiţerului:)* Visezi şi tu la nevasta mea?

OFIŢERUL: Oh, nu, Monseniore !

DUNCAN: Nu-ţi place?

OFIŢERUL: E foarte frumoasă, Monseniore. Dar înainte de toate onoarea dumneavoastră.

DUNCAN: Așa, ești un om cinstit. Îți mulțumesc. Și te voi răsplăti.
OFIȚERUL: La ordinele dumneavoastră, Monseniore.
DUNCAN: Sînt înconjurat numai de dușmani lacomi și prieteni primejdioși. Nimeni nu e dezinteresat Ar trebui ca toți să se mulțumească numai cu prosperitatea regatului și cu fericirea persoanei mele. Nu au nici un ideal. Nici un ideal adevărat *(Ofițerului:)* Dar vom ști să ne apărăm.

* * *

Muzici de fanfară. Melodii vechi.
O sală din palatul arhiducelui. Cîteva elemente, scaune, o tapiserie în fundal, vor fi suficiente pentru schimbarea decorului în maximum treizeci de secunde.
Din dreapta intră Duncan, pe fond muzical, foarte agitat, urmat - destul de greu - de lady Duncan.
Duncan se oprește brusc în mijlocul scenei și se întoarce spre lady Duncan.

DUNCAN: Nu, doamnă, așa ceva nu voi îngădui.
LADY DUNCAN: Cu atît mai rău pentru dumneata.
DUNCAN: Dacă-ți spun că așa ceva n-am să îngădui!
LADY DUNCAN: Și, mă rog, pentru ce, pentru ce?
DUNCAN: Dă-mi voie să ți-o spun fățiș, cu francheța mea dintotdeauna.
LADY DUNCAN: Fățiș sau nefățiș, tot aia e.
DUNCAN: E cumva treaba mea?
LADY DUNCAN: Dumneata mi-ai spus, să nu mă contrazici.
DUNCAN: Îți ispundacăvreau. Poate.
LADY DUNCAN: Iar eu ce să fac? Eu ce să zic?
DUNCAN: Ce-ți va trece prin cap.
LADY DUNCAN: Eu nu spun așa, toate lucrurile care-mi trec prin cap.
DUNCAN: Dar de unde iei lucrurile pe care le spui, dacă nu-ți trec prin cap?
LADY DUNCAN: Azi spui un lucru, mîine altul, poimîine altul.
DUNCAN: Inutil să te plimbi pe lună plină!
LADY DUNCAN: Rochiile mele nu sînt făcute pentru așa ceva.
DUNCAN: Adevărul nu se află în punctele de vedere contrare.
LADY DUNCAN: Ți-ai dat foc la valiză cu mîna ta.
DUNCAN: Mai bine ia seama la ce faci și ce spui!
LADY DUNCAN: Unde mai găsești un așa talmeș-balmeș?

DUNCAN: Doamnă, doamnă, doamnă!

LADY DUNCAN: Încăpățînat mai ești! Toți bărbații sînt niște egoiști!

DUNCAN: Să ne întoarcem la ce discutam.

LADY DUNCAN: Ai dreptate să te superi, și eu m-am supărat, dar ce era mai urgent s-a făcut Te crezi mult mai mirobolant decît vecinii, așa că nu ai nici o ieșire. Iar asta - din greșeala ta.

DUNCAN: Doamnă, să lăsăm la o parte cuvintele mari. Ca și cuvintele mici, de altfel. Cine rîde la urmă rîde mai bine.

LADY DUNCAN: Ah, da, vai de mine, obsesiile dumitale, ideile dumitale fixe...

DUNCAN: S-o lăsăm așa.

LADY DUNCAN: Domnule, n-ai vrea să fii atît de amabil și să...

DUNCAN: Iar o luăm de la capăt.

LADY DUNCAN: Oricîte ouă pui, tot omletă se cheamă că este.

DUNCAN: O să vezi dumneata!

LADY DUNCAN: Mă amenințI?

DUNCAN: M-am săturat de cicăleala ta.

LADY DUNCAN: Uite-l că iar mă amenință...

DUNCAN: O să vezi ce va să zică aia incurabil!

LADY DUNCAN: Mă amenință pe mai departe.

DUNCAN: Nu pot să accept în ruptul capului, și vei vedea cu ochii tăi dacă lucrurile se vor petrece ca pînă acum. O să auzi ce-i spun spaniolului și cum o să-i scot pe nas chestiunea.

Duncan iese, urmat de lady Duncan, care spune:

LADY DUNCAN: O să iau eu hățurile-n mînă, Duncan. Cînd o să-ți dai seama va fi prea tîrziu.

Duncan a ieșit prin stînga, la fel de agitat ca la venire, iar lady Duncan, care-l urmează, a rostit ultima replică aproape fugind.
Scena precedentă trebuie jucată ca o ceartă violentă.
Din dreapta, intră Macbett și Banco. Macbett are un aer îngrijorat și grav.

MACBETT: Nu, îți vorbesc deschis. Am crezut întotdeauna că lady Duncan este o femeie frivolă. M-am înșelat Este capabilă de pasiuni adînci. Este o femeie activă, energică. E-adevărat ce-ți spun. E înțeleaptă ca un filosof, are vederi largi privind viitorul omenirii, și asta fără să cadă în irealism utopic.

BANCO: Se poate. Te cred. Oamenii se dezvăluie cu încetul. Însă o dată ce și-au deschis inima în fața ta... *(Arată spre centura lui Macbett:)* Frumos pumnal!

MACBETT: Ea mi l-a dăruit. În orice caz, sînt fericit că te-am văzut. E-atîta vreme de cînd fugim unul după celălalt Cum se-nvîrte cîinele după propria-i coadă, sau dracul după umbra lui.

BANCO: Bine zis.

MACBETT: Nu prea e fericită-n căsnicie. Duncan e dur, o maltratează. Asta o doare foarte mult. Ea e așa delicată! Și-apoi, el e un tip ursuz, niciodată nu-i convine nimic. Or, lady Duncan e ca o copilă, îi place să se joace, să se distreze, să facă drăcovenii... Spun toate astea nu ca să mă amestec unde nu-mi fierbe oala.

BANCO: Bineînțeles.

MACBETT: Departe de mine ideea de a-mi calomnia suveranul sau de a-l vorbi de rău.

BANCO: Vezi bine că nu.

MACBETT: Arhiducele este un om bun și foarte loial. Și... generos. Știi cît sînt de atașat persoanei sale.

BANCO: Mie-mi spui?

MACBETT: Într-un cuvînt, este monarhul desăvîrșit.

BANCO: Aproape desăvîrșit

MACBETT: Desigur, în măsura în care e posibilă perfecțiunea pe lumea asta. O perfecțiune nu exclude existența cîtorva imperfecțiuni.

BANCO: O perfecțiune imperfectă, rămîne, orice s-ar zice, o perfecțiune.

MACBETT: Eu, personal, n-am nimic să-i reproșez. Dar nu de persoana mea este vorba, ci de scumpa noastră țară. Da, este un suveran bun. Ar trebui să-și plece mai des urechea la sfaturile sfetnicilor dezinteresați, cum ești dumneata, de pildă.

BANCO: Sau dumneata.

MACBETT: Ca noi doi.

BANCO: Absolut

MACBETT: Este puțin absolut

BANCO: Foarte absolut.

MACBETT: Este un monarh absolut, iar în vremea noastră absolutismul nu e întotdeauna cel mai nimerit sistem de guvernare. Ceea ce, de altminteri, crede și lady Duncan, care este o ființă deopotrivă copilăroasă și înțeleaptă. E greu să ai două însușiri atît de diferite, însă ființa ei reușește să le armonizeze.

BANCO: Lucru rar.

MAÇBETT: Ea ar putea să-l sfătuiască, să-i dea sfaturi interesante, să-l facă să înțeleagă anumite... anumite principii de guvernare, și asta într-o manieră dezinteresată. De altfel, dezinteresați sîntem și noi.

BANCO: Trebuie să trăim cu toții, să ne cîștigăm pîinea de toate zilele.

MACBETT: Asta Duncan o înțelege foarte bine.

BANCO: E foarte înțelegător cu dumneata, *mon cher*. Te-a copleșit cu onoruri.

MACBETT: Eu n-am cerut nimic. M-a plătit, m-a plătit bine, m-a plătit mai mult sau mai puțin bine, nu mi-a plătit prea rău serviciile pe care i le-am făcut, pe care eram obligat să i le fac, de vreme ce este seniorul nostru.

BANCO: Dar pe mine nu m-a plătit deloc. O știi prea bine. A luat el moșiile și ți-a dat dumitale titlul de baron de Glamiss.

MACBETT: Știu la ce faci aluzie. Și pe mine m-a mirat asta din partea lui Duncan. De fapt. nu mă miră prea mult, mă miră puțin. Are uneori momente dintr-astea, de distracție. În orice caz, eu n-am tras nici o sfoară, te asigur.

BANCO: Asta-i adevărat, recunosc. Nu e greșeala ta.

MACBETT: Nu-i greșeala mea. Ascultă: poate că am putea face ceva pentru tine. Am putea să... Adică lady Duncan și cu mine l-am putea sfătui... să te ia sfetnic, de exemplu.

BANCO: Lady Duncan știe?

MACBETT: Se gîndește mult la dumneata și regretă momentul de distracție al arhiducelui. Ea ar vrea să compenseze gestul și să te recompenseze. Pot să-ți spun că deja ți-a pledat cauza pe lîngă Alteța Sa. Eu i-am sugerat-o. Dar se gîndise și ea la asta. Am intervenit amîndoi.

BANCO: Dar dacă încercarea a fost în zadar, la ce bun să încercați din nou?

MACBETT: Vom folosi alte argumente. Ceva mai concrete. Poate că așa va înțelege. Dacă nu și nu... vom mai încerca o dată. Cu argumente și mai puternice.

BANCO: Duncan e încăpățînat.

MACBETT: Foarte încăpățînat. Încăpățînat... *(Privește în dreapta și în stînga:)* Ca un măgar. Dar toate încăpățînările pot fi învinse. La nevoie, cu forța.

BANCO: Da, cu forța.

MACBETT: Bineînțeles, mi-a dat pămînturi. Dar și-a păstrat dreptul de a vîna pe pămînturile mele. Cică din rațiuni de stat

BANCO: S-o creadă el. .

MACBETT: Statul este el.

BANCO: De pe moşiile mele. la care n-a adăugat nici o palmă de pământ, îmi ia zece mii de găini anual, cu tot cu ouăle.
MACBETT: Inacceptabil.
BANCO: M-am luptat pentru el, cum bine ştii, în fruntea propriei mele armate, pe care acuma vrea s-o integreze armatei lui. Adică la o adică i-ar putea trimite împotriva mea pe propriii mei oameni.
MACBETT: Ca şi împotriva mea.
BANCO: Aşa ceva nu s-a mai pomenit.
MACBETT: Niciodată, din moşi-strămoşii mei...
BANCO: Ca şi din ai mei...
MACBETT: Cu toţi cei care forfotesc şi şobolănesc împrejurul lui.
BANCO: Şi care se îngraşă din sudoarea frunţilor noastre.
MACBETT: Şi cu grăsimea găinilor noastre.
BANCO: Şi din a mieilor noştri.
MACBETT: Şi-a porcilor noştri.
BANCO: Porcul!
MACBETT: Cu pîinea noastră.
BANCO: Din sîngele pe care l-am vărsat pentru el...
MACBETT: Şi toate primejdiile în care tot el ne bagă...
BANCO: Zece mii de găini, zece mii de cai, zece mii de flăcăi... Ce face cu toate astea? Că n-o mînca el totul. Ce rămîne putrezeşte.
MACBETT: Şi zece mii de fete.
BANCO: Cu care ştim bine ce face.
MACBETT: Tot ce are - nouă ne datorează.
BANCO: Ba încă şi mai mult.
MACBETT: Ca să nu mai pomenim de restul.
BANCO: Onoarea mea...
MACBETT: Gloria mea...
BANCO: Drepturile mele strămoşeşti...
MACBETT: Averea mea...
BANCO: Dreptul nostru de a ne înmulţi averile.
MACBETT: Autonomia.
BANCO: Să fiu unicul stăpîn la mine acasă.
MACBETT: Trebuie să-l expulzăm.
BANCO: Să-l expulzăm de pretutindeni. Jos Duncan!
MACBETT: Jos Duncan!
BANCO: Sa dăm cu el de pămînt!
MACBETT: Tocmai asta voiam să-ţi propun... Vom împărţi între noi principatul. Fiecare va avea partea lui. Eu voi lua tronul. Voi fi suveranul dumitale, iar tu vei fi vizirul meu.
BANCO: Primul după dumneata.

MACBETT: Al treilea. Fiindcă nu ne va fi prea uşor să facem ce trebuie făcut. Ne va trebui un ajutor. O a treia persoană în complot: lady Duncan.
BANCO: Păi... păi, da... ce chestie! Bine, înţeleg! Din fericire.
MACBETT: Fără ea nu se poate.

Din fund, apare lady Duncan.

BANCO: Doamnă!... Ce surpriză!
MACBETT *(lui Banco):* Logodnica mea!
BANCO: Viitoarea lady Macbett? Ca să vezi minune... *(Către unul şi celălalt:)* Felicitările mele. *(Îi sărută mîna lui lady Duncan.)*
LADY DUNCAN: Pe viaţă şi pe moarte!

Ies toţi trei. Scoate fiecare cîte un pumnal, ridică braţele şi încrucişează vîrfurile armelor.

ÎMPREUNĂ: Jurăm să-l ucidem pe tiran!
MACBETT: Uzurpatorul.
BANCO: Jos dictatorul!
LADY DUNCAN: Despotul.
MACBETT: E un păgîn.
BANCO: Un căpcăun.
LADY DUNCAN: Un măgar.
MACBETT: O gîscă.
BANCO: Un păduche.
LADY DUNCAN: Jurăm să-l exterminăm.
TOŢI TREI *(în cor):* Jurăm să-l exterminăm.

Sunete de fanfară. Cei trei conspiratori ies repede prin stînga.
Din dreapta, apare arhiducele. Cel puţin în prima parte a scenei care urmează, Duncan trebuie să fie maiestuos.
Din fund, vine Ofiţerul.

OFIŢERUL: Monseniore, ca în fiecare primă zi a lunii, azi e ziua în care scrofuloşii, buboşii, ftizicii şi istericii vin să-i vindecaţi cu darul şi harul pe care vi l-a dat Dumnezeu.

Prin dreapta intră un călugăr.

CĂLUGĂRUL *(înclinîndu-se):* Ziua bună, Monseniore.
DUNCAN: Ziua bună, frate.
CĂLUGĂRUL : Domnul fie cu tine.

DUNCAN: Domnul fie cu tine.
CĂLUGĂRUL: Dumnezeu să te aibă în pază. *Face semnul binecuvîntării asupra arhiducelui, care se înclină. Ofițerul, care duce mantia de purpură, coroana și sceptrul regal, se îndreaptă către Călugăr. Călugărul ia coroana din mîna Ofițerului, după ce a făcut asupra ei semnul binecuvîntării. Se îndreaptă spre Duncan - care îngenunchează - și îi pune coroana pe creștet.* În numele Dumnezeului nostru atotputernic, te confirm în puterile tale suverane.
DUNCAN: Fie ca Domnul Dumnezeul nostru să mă facă demn de puterea aceasta

Ofițerul îi înmînează Călugărului mantia, iar acesta o pune pe umerii lui Duncan.

CĂLUGĂRUL: Fie ca Dumnezeu să te acopere cu pavăza lui și ca nimic să nu te atingă atîta vreme cît ești sub mantia aceasta.

Din dreapta intră un servitor cu vasul pentru comuniune. I-l înmînează Călugărului, care-i oferă ostia lui Duncan.

DUNCAN: Domine non sum dignus[1].
CĂLUGĂRUL: Corpus Christi[2].
DUNCAN: Amen[3].

Călugărul îi înapoiază vasul servitorului. Ofițerul pune sceptrul în mîna Călugărului.

CĂLUGĂRUL: Reînnoiesc darul de vindecător pe care Dumnezeu ți-l transmite prin mine, nedemnul său servitor. Fie ca Dumnezeul nostru să ne vindece sufletele precum ne vindecă bolile trupului. Fie să ne vindece de gelozie, de orgoliu, de desfrîu, de nesănătoasa poftă de putere și să ne deschidă ochii în fața deșertăciunii bunurilor lumești.
DUNCAN: Ascultă-ne ruga, Doamne.
OFIȚERUL *(îngenunchind):* Ascultă-ne, Doamne.
CĂLUGĂRUL: Doamne, ascultă ruga noastră. Fie ca ura și mînia să se risipească precum fumul la suflarea vîntului și ca ordinea umană să răstoarne ordinea naturală, unde sălășluiesc

[1] (Lat.) - Nu sînt vrednic, Doamne (a tr.).
[2] (Lat.) - Trupul lui Cristos (n. tr.).
[3] (Lat.) -Amin (n. tr.).

suferința și spiritul de distrugere. Fie ca iubirea și pacea să se elibereze din lanțurile lor și ca forțele răului să fie înlănțuite. Fie ca bucuria să umple lumina soarelui, fie ca lumina să ne inunde și să ne învăluim întru ea. Așa să fie!

DUNCAN și OFIȚERUL: Așa să fie!

CĂLUGĂRUL *(lui Duncan):* Iată sceptrul tău, pe care îl binecuvîntez, și cu care ești hărăzit să-i vindeci pe bolnavi.

Duncan se ridică, urmat de Ofițer, în timp ce Călugărul îngenunchează în fața lui Duncan, care urcă treptele tronului și se așază. Ofițerul rămîne drept, în stînga tronului pe care stă Duncan. Scena trebuie jucată cu gravitate.

DUNCAN: Să intre bolnavii.

Călugărul se ridică la rîndu-i și se așază în dreapta lui Duncan.
Apare Primul Bolnav, prin fund, stînga. Poartă mantie, iar pe cap o glugă. I se zărește chipul - o mască hidoasă, ca de lepros.

DUNCAN *(Primului Bolnav):* Apropie-te de mine. Haide, apropie-te, nu-ți fie teamă.

Bolnavul se apropie și îngenunchează pe una dintre treptele de jos ale tronului. Stă cu spatele la public.

PRIMUL BOLNAV: Domnul fie cu tine, Monseniore. Vin de departe. Țara mea e dincolo de oceane. După ea vine continentul, apoi trebuie traversate șapte țări, după care vine din nou o mare, iar apoi vin munții. Eu stau la poalele celuilalt versant, în valea întunecoasă și umedă. Umezeala mi-a mîncat oasele, sînt plin de gîlci, bube și puroaie. Corpul meu este o rană vie. Și pute. Copiii și nevasta m-au alungat din casă. Salvează-mă, Doamne, vindecă-mă.

DUNCAN: Am să te vindec. Crede-mă. Nădăjduiește. *(Atinge cu sceptrul capul bolnavului:)* Prin grația Dumnezeului nostru, prin puterea cu care m-a hărăzit în ziua aceasta, te absolv de crima pe care ai comis-o și care ți-a pîngărit sufletul și trupul. Fie ca sufletul să-ți fie curat ca apa limpede și precum cerul în ziua dintîi de la facerea lumii.

Primul Bolnav se ridică și se întoarce cu fața spre public, lăsînd să-i cadă toiagul și ridicînd brațele către cer. Chipul său e surîzător și proaspăt. Omul dă un strigăt de bucurie și iese fugind prin dreapta.
Intră Al Doilea Bolnav; el intră din dreapta și se apropie de tron.

DUNCAN: Ce rău te apasă?

AL DOILEA BOLNAV: Monseniore, eu nu pot trăi și nu pot să mor. Nu pot să stau în capul oaselor, nu pot să stau culcat, nici în picioare, nu mă pot mișca și nici să alerg. Am arsuri și mîncărimi din creștet pînă în tălpi. Nu pot să sufăr nici casa și nici strada. Universul e pentru mine o închisoare, o ocnă. Îmi face rău cînd mă uit la oameni, nu pot să sufăr lumina, nu pot suporta întunericul, mi-e groază de oameni și mi-e frică de singurătate. Îmi întorc privirile de la copaci și turme, de la cîini și de la iarbă, de la stele și pietre. Nici o clipă nu sînt fericit. Aș vrea să pot să plîng, Monseniore. Și aș vrea să cunosc fericirea.

Spunînd acestea, s-a apropiat de tron, pe treptele căruia a început să urce.

DUNCAN: Uită că exiști. Amintește-ți că ești. *(Liniște. După mișcările umerilor, se vede din spate că bolnavului îi este cu neputință să urmeze sfatul.)* Îți poruncesc. Dă-mi ascultare! *(Pînă acum crispat, bolnavul dă semne - din mișcările umerilor și ale spatelui - că se liniștește. Încet, încet, se ridică, întinde brațele în lături, se întoarce către public, iar chipul i se destinde și i se ilumineză vizibil. Apoi bolnavul pleacă spre stînga, în pas ușor, dansînd parcă.)*

OFIȚERUL: Următorul!

Apare al treilea bolnav, ce se apropie de suveran și e vindecat în aceeași manieră. Totul începe să se deruleze tot mai repede: al patrulea, al cincilea, al șaselea..., al zecelea, al unsprezecelea bolnav intră prin dreapta, ies prin stînga, ieșind prin fund la dreapta, intrînd prin fund la dreapta, ieșind prin stînga, toți după ce au fost atinși de Duncan cu sceptrul. Fiecare sosire a bolnavilor e precedată de anunțul: „Următorul!" făcut de Ofițer. Unii bolnavi pot veni în cîrje ori în scaune cu rotile, însoțiți sau singuri.

Cele indicate mai sus trebuie însoțite, de la jumătate încolo, de mișcări bine reglate, susținute de o muzică din ce în ce mai ritmată. In acest timp, Călugărul se lasă să cadă progresiv, pînă ajunge în genunchi, apoi întins pe jos. După al unsprezecelea bolnav, mișcarea încetinește, iar muzica se îndepărtează. Intră penultimul și ultimul bolnav, unul prin

stînga, celălalt prin dreapta. Amîndoi poartă pelerine și glugi care le ascund chipurile. Ofițerul care repetă: „Următorul!" nu îl vede pe ultimul bolnav, care sosește pe la spatele lui. Brusc, muzica încetează, moment în care Călugărul își dă gluga jos și se vede chipul lui Banco. Banco ține un pumnal în mînă.

DUNCAN *(lui Banco):* Tu? *(În acest moment apare lady Duncan, care-i înfige Ofițerului cuțitul în spate. Duncan către lady Duncan):* Tu, doamnă? *(Penultimul cerșetor - sau Macbett - scoate pumnalul.)* Criminalilor!
BANCO *(lui Duncan):* Criminalule!
MACBETT *(lui Duncan):* Criminalule!
LADY DUNCAN *(lui Duncan):* Criminalule!

Duncan scapă din mîinile lui Banco, se lovește în drum de Macbett, dă să fugă prin stînga, dar acolo îi barează drumul lady Duncan, cu brațele întinse; într-o mînă strînge pumnalul.

LADY DUNCAN *(lui Duncan):* Criminalule!
DUNCAN *(către lady Duncan):* Criminalo! *(Aleargă spre stînga și dă de Macbett.)*
MACBETT: Criminalule!
DUNCAN: Criminalule! *(Fuge către dreapta, unde se lovește de Banco.)*
BANCO *(lui Duncan):* Criminalule !
DUNCAN *(lui Banco):* Criminalule!

Duncan se trage înapoi în direcția tronului; cei trei îl înconjoară și strîngcercul.

DUNCAN *(celor trei):* Criminalilor!
CEI TREI *(lui Duncan):* Criminalule!

Cînd Duncan ajunge lîngă cea dintîi treaptă către tron, lady Duncan îi smulge mantia. Duncan urcă treptele cu spatele spre tron, acoperindu-și trupul în disperare cu mîinile, fiindcă i se pare că, fără mantie, e gol și neputincios. Nu apucă să urce decît cîteva trepte, fiindcă îl ajung ceilalți, scapă sceptrul din mînă, îi cade coroana de pe cap, iar Macbett îl trage în jos și îl rostogolește.

DUNCAN: Criminalilor!

Se rostogolește pe jos. Strigînd, Banco îi dă prima lovitură de pumnal.

BANCO: Criminalule!
MACBETT *(îi dă a doua lovitură de pumnal, strigînd):* Criminalule!
LADY DUNCAN *(lovindu-l pentru a treia oară):* Criminalule!

Cei trei se ridică, rămînînd împrejurul lui Duncan.

DUNCAN: Criminalilor! *(Ceva mai încet:)* Criminalilor! *(Foarte încet:)* Criminalilor!

Ceilalți trei se îndepărtează. Lady Duncan rămîne lîngă trupul lui Duncan și îl contemplă.

LADY DUNCAN: Oricum, era bărbatul meu. Mort, seamănă cu tata. Nu l-am iubit pe tata.

Se face întuneric.
O sală în palat. De departe, se aude mulțimea strigînd: „Trăiască Macbett! Trăiască mireasa! Trăiască Macbett! Trăiască mireasa!"
Intră din fund, dintr-o parte un servitor, din cealaltă un altul, care se întîlnesc în centrul scenei, la rampă. Servitorii pot fi doi bărbați, o femeie și un bărbat sau, eventual, două femei.

SERVITORII *(privindu-se):* Uite-i!

Se ascund în fundal, în timp ce din stînga apare Văduva lui Duncan, care de acum înainte va fi lady Macbett. E urmată de Macbett. Nu au încă atributele suveranilor.
Strigătele de ura se aud tot mai tare, ca și uralele mulțimii de: „Trăiască Macbett și soția lui". Amîndoi se îndreaptă către ieșirea din stînga scenei.

MACBETT: Doamnă...
VĂDUVA LUI DUNCAN: Îți mulțumesc că m-ai însoțit pînă la camera mea. Am să mă odihnesc. După atîta muncă și oboseală...
MACBETT: Odihnește-te, doamnă, o meriți din plin. Vin să te iau mîine dimineață la zece, la ceremonia nunții. Întronarea se va face la prînz. După-amiază. la cinci, va fi masa, nunta adevărată. Nunta noastră.
VĂDUVA LUI DUNCAN *(dîndu-i lui Macbett mina să i-o sărute):* Pe mîine. Macbett.

Iese. Macbett traversează scena, ca să iasă prin dreapta. Se aud alte urale. Cei doi servitori au reapărut şi vin din nou în centrul scenei, la rampă.

PRIMUL SERVITOR: E totul gata pentru ceremonie şi pentru banchet.

AL DOILEA SERVITOR: Se va bea vin italienesc şi vin de Samos.

PRIMUL SERVITOR: Oamenii nu mai pridideşc să care zecile de sticle de bere.

AL DOILEA SERVITOR: Şi de gin.

PRIMUL SERVITOR: Şi boi întregi.

AL DOILEA SERVITOR: Şi turme de cerbi.

PRIMUL SERVITOR: Şi căpriori de pus în frigare.

AL DOILEA SERVITOR: Căpriorii au fost vînaţi în Franţa, în pădurile Ardenilor.

PRIMUL SERVITOR: Riscîndu-şi viaţa, pescarii au prins rechini, pentru aripioarele lor.

AL DOILEA SERVITOR: La salate şi răcituri se va folosi ulei de balenă, din balenele harponate şi smulse din valuri.

PRIMUL SERVITOR: Se va bea lichior de Marsilia.

AL DOILEA SERVITOR: Şi vodcă de Urali.

PRIMUL SERVITOR: Se va face o omletă uriaşă, din o sută treizeci de mii de ouă.

AL DOILEA SERVITOR: S-au făcut clătite chinezeşti.

PRIMUL SERVITOR: Iar din Africa s-au adus pepeni spanioli.

AL DOILEA SERVITOR: Va fi o sărbătoare cum nu s-a mai pomenit.

PRIMUL SERVITOR: Şi patiserie vieneză.

AL DOILEA SERVITOR: Vinul va curge precum pîraiele pe stradă.

PRIMUL SERVITOR: În timp ce lumea va asculta muzica a douăsprezece tarafuri de ţigani.

AL DOILEA SERVITOR: Va fi mai frumos ca la Crăciun.

PRIMUL SERVITOR: De o mie de ori mai frumos.

"AL DOILEA SERVITOR: Fieştecare locuitor va căpăta două sute patruzeci şi şapte de caltaboşi.

PRIMUL SERVITOR: Şi un butoi cu muştar.

AL DOILEA SERVITOR: Şi crenvurşti nemţeşti.

PRIMUL SERVITOR: Şi varză călită.

AL DOILEA SERVITOR: Şi multă bere.

PRIMUL SERVITOR: Şi vin.

AL DOILEA SERVITOR: Şi gin.

PRIMUL SERVITOR: Numai cînd mă gîndesc şi simt că mă-mbăt.

AL DOILEA SERVITOR: Numai cînd mă gîndesc şi mă apucă pîntecăria.

PRIMUL SERVITOR: Iar mie mi se şi umflă ficatu'.

Se iau după umeri şi ies, clătinîndu-se ca şi cum ar fi deja beţi şi strigînd:

SERVITORII: Trăiască Macbett şi doamna lui!

Din dreapta, intră Banco. Înaintează pînă în mijlocul scenei şi se opreşte cu faţa la sală. Cîteva clipe pare că reflectează la ceva. Din fund, puţin dinspre stînga, apare Macbett.

MACBETT: Ei, uite, ce bine că-l văd pe Banco. Ce-o face, oare, aici, singur? Ia, mai bine, să ascult eu ce zice. *(Face un gest de parcă ar trage nişte perdele invizibile.)*

BANCO: Aşadar Macbett fi-va rege. Baron de Candor, baron de Glamiss, iar de mîine suveran. Profeţiile vrăjitoarelor s-au împlinit aidoma, una cîte una. Nu au prezis asasinarea lui Duncan, la care am contribuit şi eu. Dar cum ar fi putut să ajungă Macbett şeful statului dacă n-ar fi murit Duncan, sau dacă n-ar fi abdicat, ceea ce, constituţional, ar fi fost imposibil? Orice tron se cucereşte prin forţă. Ceea ce nu s-a prezis e că lady Duncan va deveni lady Macbett Aşa că Macbett are totul. Iar eu nimic. Ce carieră formidabilă: bogăţie, glorie, putere, femeia!... E peste poate. L-am lovit pe Duncan, aveam şi de ce. Dar cu ce m-a ajutat asta la reuşita proprie? Adevărat, Macbett mi-a făcut unele promisiuni. Mi-a spus că voi fi vizirul lui. Dar îşi va ţine el, oare, promisiunea? Mă îndoiesc. Nu i-a promis el fidelitate lui Duncan? Şi l-a omorît Mi se va spune că nici eu n-am fost mai breaz, că şi eu am acţionat ca şi el. Asta aşa e, nu pot să neg. Nu pot să uit Am remuşcări. Şi eu nu am nici gloria şi succesul lui Macbett, pentru a-mi înlătura remuşcările. Eu nu voi fi nici arhiduce, nici rege - aşa au spus vrăjitoarele. Însă vrăjitoarele mi-au prezis că voi fi strămoşul unei linii întregi de prinţi, de regi, de preşedinţi de republică şi de dictatori. Măcar consolarea asta o am. Da, aşa au spus, aşa au prezis vrăjitoarele. Şi doar mi-au dat destule dovezi ale puterii lor de profeţie. Pînă la a le întîlni, nu avem altă dorinţă şi altă ambiţie decît dorinţele suveranului meu. Iar acuma ard de invidie. Ele au ridicat capacul de pe cutia cu ambiţii. Şi iată-mă purtat pe sus de o forţă care-i mai presus de voinţa mea, de o sete fără leac, de o

poftă fără saţiu. Voi 11 părintele a zeci de suverani. Deja mi-am început acest destin. Bine, dar eu n-am nici o fiică, nici un fiu. Şi nici nu-s însurat Pe cine voi lua de soţie? Îmi place destul de mult doamna de companie a lui lady Macbett. O s-o cer de nevastă. E şi ea un pic vrăjitoare. Cu atît mai bine. Va şti să prevadă dezastrele ce ne ameninţă şi astfel le vom putea evita. Iar o dată însurat, o dată devenit tată. o dată vizir, voi şti să fac în aşa fel încît Macbett să nu conducă după bunu-i plac. Voi fi eminenţa lui cenuşie. Şi - cine ştie? - poate că într-o bună zi vrăjitoarele îşi vor reconsidera profeţia. Poate că voi ajunge să domnesc încă din timpul vieţii, cine ştie.

Iese prin dreapta.

MACBETT *(venind la rampă):* Am auzit tot ce ai spus, trădătorule. Astfel înţelegi tu să răspunzi promisiunii mele de-a te face vizir? N-am ştiut că soţia mea şi doamna ei de companie i-au prezis că va fi părintele unei dinastii de regi. Ciudat, nici una dintre ele nu mi-a pomenit de aşa ceva. Faptul că mi-au ascuns un astfel de lucru mă umple de nelinişte. De cine-or fi vrut să-şi bată joc? De Banco sau de mine? Şi-n ce scop? Banco, părintele unei linii regale! Oare l-am ucis pe Duncan, suveranul meu, ca să-i fac gloria rasei lui Banco? Sînt prins într-o menghină sinistră. Ah, dar nu va fi aşa. Vom vedea noi dacă nu cumva libertatea şi iniţiativa mea nu vor putea să demonteze capcanele pe care diavolul mi le-a întins în cale. Să distrugem în faşă posteritatea lui Banco, adică să-l distrugem pe Banco însuşi! *(Se îndreaptă către dreapta strigînd:)* Banco! Banco!

VOCEA LUI BANCO: Da, Macbett, vin acuma, iată-mă. *(Apare Banco.)*

BANCO: Vrei ceva, Macbett?

MACBETT: Laşule! aşa voiai tu să-mi mulţumeşti pentru binefacerile pe care plănuiam să ţi le acord? *(Înfige pumnalul în inima lui Banco.)*

BANCO *(prăbuşindu-se):* Ah, Doamne, iartă-mă!

MACBETT: Unde-i acuma toată linia de regi? Vor putrezi cu toţii o dată cu tine! Le-am anulat viitorul. Au îngheţat deja în sămînţa ta îngheţată. Mîine mă voi încorona.

Macbetî iese. Scena se cufundă în întuneric. Se aud strigătele: „Trăiască Macbett! Trăiască lady Macbett! Trăiască suveranul nostru preaiubit! Trăiască mireasa!"

Prin stînga intră Macbett și lady Macbett, în costume regale. Poartă coroana și mantia de purpură.

Macbett ține sceptrul; se oprește în centrul scenei. În timp ce se aud aceleași strigăte entuziaste ale mulțimii și clopotele sună a sărbătoare, Macbett și lady Macbett, cu spatele la public, salută mulțimile imaginare, după care intră maiestuos în încăpere, salutînd în dreapta și stînga.

Mulțimea ovaționează: „Uraaa! Uraaa! Trăiască arhiducele! Trăiască arhiducesa!"

Macbett și lady Macbett se întorc și salută publicul din sală, făcînd semne cu mîna și trimițînd bezele. Apoi Macbett și lady Macbett se uită unul la altul, înfruntîndu-se.

MACBETT: Vom vorbi mai tîrziu, doamna, despre istoria aceasta.

LADY MACBETT *(de un calm absolut):* Îți voi explica totul, dragul meu.

MACBETT: Uite că am anulat viitoarea împlinire a profeției dumitale. Am ucis-o în față. Nu mai ești tu cea puternică. Am aflat totul și am reușit să evit totul.

LADY MACBETT: Nu aveam de gînd să-ți ascund nimic, iubitule. Cum îți spun, am să-ți explic totul. Dar nu acum, în fața lumii.

MACBETT: Vorbim mai tîrziu.

Macbett îi ia mîna și ies amîndoi, surîzînd mulțimii imaginare, în vreme ce uralele mulțimii se aud din nou.

Scena rămîne goală cîteva clipe. Intră lady Macbett, în aceeași costumație, însoțită de Doamna de companie.

DOAMNA DE COMPANIE: Vă stă foarte bine ca tînără mireasă. Și toată mulțimea asta care aplaudă! Și grația dumneavoastră! Și ținuta maiestuoasă! Și regele arăta frumos. Întinerit Ce mai, un cuplu frumos.

LADY MACBETT: Acuma doarme. După ce-am venit de la biserică, a băut. A băut prea mult. Și mai, este și banchetul de nuntă, de diseară. Să profităm de somnul lui. Haide, grăbește-te.

DOAMNA DE COMPANIE: Imediat. *(la o valiză din culisele din dreapta și o aduce pe scenă.)*

LADY MACBETT: Mănînce cîinii coroana asta binecuvîntată! *(Azvîrle coroana. Își smulge colierul cu cruce de la gît.)* M-a ars ca focul crucea asta! Mi-a lăsat o arsură pe, piept. Dar am avut eu grijă s-o încarc de blesteme. *(În acest timp Doamna*

de companie deschide valiza din care ies veşmintele vrăjitoarelor, şi îşi îmbracă stăpîna.) în crucea asta se duce lupta dintre cele două mari puteri, cea de sus şi cea din adîncuri. Cine va fi cea mai tare? Ce micuţ cîmp de bătălie, dar ce luptă uriaşă, ce război universal! Ajută-mă! Desfă-mi rochia asta albă. simbolul unei virginităţi derizorii! Dă-mi-o repede jos. că mă arde. Şi scuip afară împărtăşania care din fericire mi s-a oprit în gît. Îmi stătea ca un spin şi mă sufoca. Dă-mi să beau din hîrca plină cu vodcă pipărată şi vrăjită. Alcoolul ăsta de nouăzeci de grade e pentru mine ca apa de izvor. De două ori era să leşin la atingerea icoanelor din biserică. Noroc că m-am ţinut bine pe picioare. Pe una am şi pupat-o, puahh! *(În acest timp, Doamna de companie o dezbracă.)* Aud zgomot, grăbeşte-te.

DOAMNA DE COMPANIE: Numaidecît, scumpo, numaidecîT.

LADY MACBETT (sau PRIMA VRĂJITOARE): Haide, haide, repede ! De m-aş vedea odată în scumpele mele zdrenţe! *(Nu mai are pe ea decît un soi de. cămaşă murdară.)* Uite şi vechea mea rochie păduchioasă. Şi şorţul meu pătat de mizerii. Şi pantofii mei nenorociţi, plini de noroi hai, repede! Scoate-mi peruca! Să-mi recapăt odată părul cîlţos şi murdar. Şi pune-mi bărbia ascuţită! Dă-mi dinţii şi pune-mi nasul ascuţit! Dă-mi toiagul de fier cu vîrful otrăvit!

Doamna de companie ia toiagul unuia dintre pelerinii aflaţi pe scenă. Pe măsură de lady Macbett, sau Prima Vrăjitoare, spune „ajută-mă": „desfă-mi rochia... etc." Doamna de companie execută ce i se spune; după cum spune textul, îi pune stăpînei mai întîi rochia păduchioasă, apoi şorţul murdar, îi scoate proteza şi-i pune dinţii de vrăjitoare, îi scoate peruca ş.a.m.d.

PRIMA VRĂJITOARE: Grăbeşte-te, mai repede, haide odată!

A DOUA VRĂJITOARE: Numaidecît, numaidecît, scumpa mea!

PRIMA VRĂJITOARE: Sîntem aşteptate în altă parte.' *(A Doua Vrăjitoare scoate un şal vechi din valiză, şi-l înfăşoară pe cap dintr-o mişcare, o dată cu o perucă cenuşie şi murdară. Cele două vrăjitoare sînt de-acum în elementul lor, şi foarte vesele.)* Vai, ce bine mă simt, în sfîrşit

A DOUA VRĂJITOARE: Hi, hi, hi, hi! *(închide cufărul. Amîndouă se aşază călare pe el.)*

PRIMA VRĂJITOARE: Nu mai avem ce face pe-aici!

A DOUA VRĂJITOARE: Hai, c-am scos-o bine la capăt.

PRIMA VRĂJITOARE: Am aranjat totul. Am îmbîrligat totul.

A DOUA VRĂJITOARE: Hi, hi, hi, hi! Macbett o va sfîrși prost.
PRIMA VRĂJITOARE: Patronul va fi mulțumit
A DOUA VRĂJITOARE: O să-i povestim totul de-a fir-a-păr.
PRIMA VRĂJITOARE: Ne așteaptă ca să ne încredințeze o nouă misiune.
A DOUA VRĂJITOARE: S-o ștergem. Cufăr, ia-ți zborul!
PRIMA VRĂJITOARE: Cufăr, ia-ți zborul! Cufăr, ia-ți zborul!

Așezată în față pe valiză, Prima Vrăjitoare se preface că mișcă volanul și că motorul e ambalat. A Doua Vrăjitoare întinde brațele în lături precum aripile unui avion.
Pe scenă se lasă bezna. Un reflector luminează numai cufărul zburător pe deasupra scenei.

* * *

Sala cea mare a palatului. În fund, e tronul. În față, ușor spre stînga, o masă cu scăunele. Patru comeseni stau la masă. Alte patru sau cinci manechine figurează alți meseni. În fund se pot zări alte mese, cu alți comeseni sau alte manechine, în spatele tronului, în dreapta și stînga acestuia.
Din dreapta intră Macbett.

MACBETT: Nu vă ridicați, bunii mei prieteni.
PRIMUL COMESEAN: Trăiască arhiducele!
AL DOILEA COMESEAN: Trăiască suveranul nostru!
AL TREILEA COMESEAN: Trăiască Macbett!
AL PATRULEA COMESEAN: Călăuzitorul nostru-al tuturor, să ne trăiască! Trăiască marele nostru căpitan! Macbett al nostru!
MACBETT: Vă mulțumesc, prieteni.
PRIMUL COMESEAN: Glorie, onoare și multă sănătate preaiubitei noastre stăpîne, lady Macbett.
AL PATRULEA COMESEAN: Frumusețea și harurile sale o fac demnă de dumneavoastră. Să ne trăiți și să înfloriți întru înflorirea patriei noastre sub înțeleaptă dumneavoastră putere și sub grația lui lady Macbett.
MACBETT: Vă mulțumesc în numele meu și al ei. Ar fi trebuit, totuși, să fie aici, acum.
AL DOILEA COMESEAN: Totuși, Alteța Sa este o persoană punctuală.
MACBETT: Ne-am despărțit acum cîteva minute. Trebuia să apară, împreună cu Doamna sa de companie.

AL TREILEA COMESEAN: Să fi fost, oare, cuprinsă Alteța Sa de vreo migrenă? Sînt doctor.

MACBETT: A intrat în camera ei ca să-și dea cu ruj pe buze, să-și dea cu pudră și să-și pună un colier. Voi beți mai departe. Beau și eu cu voi. *(Apare un Servitor.)* Nu e vin destul. Aduceți vin!

SERVITORUL: Mă duc să aduc, Monseniore. *(Iese și se va întoarce cu vin.)*

MACBETT: În sănătatea voastră, prieteni! Ce mare bucurie să fiu printre voi. Mă simt înconjurat de căldura și dragostea voastră. Dacă ați ști cît îmi e de neprețuită prietenia voastră. Mi-este indispensabilă ca apa pentru flori și vinul pentru bărbați. Mă simt sigur printre voi. Prezența voastră mă consolează și mă alină. Ah, dacă ați ști voi... dar nu ne dăm noi bătuți așa ușor. Să lăsăm confidențele pe altădată. Ai vrea să faci ceva, dar nu apuci. Faci cu totul altceva, ceea ce n-ai fi vrut să faci. Istoria-i vicleană. Totul ne scapă. Nu mai sîntem stăpîni pe ceea ce am declanșat. Lucrurile se întorc împotriva noastră. Tot ce se întîmplă e contrariul a ceea ce vrei să se-ntîmple. A domni, a stăpîni... Nu omul stăpînește evenimentele, ci evenimentele guvernează soarta omului. Eram fericit pe vremea cînd îi eram credincios lui Duncan. N-aveam nici o grijă. *(Apare Servitorul. Către Servitor:)* Hai mai repede, că murim de sete! *(Privind un tablou ce înfățișează un bărbat, dar care poate fi-o ramă goală:)* Cine a pus portretul lui Duncan în locul portretului meu? *(Arată cu degetul:)* Cine a avut ideea acestei farse sinistre?

SERVITORUL: Nu știu, Monseniore, eu nu văd nimic, Monseniore.

MACBETT *(Servitorului):* Nenorocitule! *(Îl apucă de gît, după care îl lăsă. Se duce să ia tabloul din perete, care poate să fie invizibil, sau o ramă simplă.)*

PRIMUL COMESEAN: Dar e portretul dumneavoastră, Monseniore.

AL DOILEA COMESEAN: Nu-i portretul lui Duncan în locul portretului dumneavoastră, ci al dumneavoastră în locul chipului lui Duncan.

MACBETT: Seamănă cu el, totuși.

AL TREILEA COMESEAN: Nu vedeți bine, Monseniore.

AL PATRULEA COMESEAN *(către Primul):* Oare accesul la putere aduce cu sine miopia?

PRIMUL COMESEAN *(către Al Patrulea):* Nu-i o condiție obligatorie.

AL DOILEA COMESEAN: Numai că așa se întîmplă adesea.

Servitorul iese repede prin dreapta, imediat ce Macbett îi dă drumul.

MACBETT: Poate că m-am înșelat. *(Către ceilalți, care s-au ridicat în același timp cu el:)* Luați loc, dragi prieteni. Un pic de vin îmi va limpezi mintea. Că-i seamănă lui Duncan sau că-mi seamănă mie, mai bine să spargem tabloul ăsta. Așa că să ședem și să bem. *(Se așază și bea.)* De ce vă uitați așa la mine? Luați loc. cînd vă spun, și să bem. *(Se ridică pe jumătate și dă cu pumnul în masă.)* Așezați-vă. *(Comesenii se așază. Macbett se așază la rîndu-i.)* Domnilor, să bem! Beți! Nu era Duncan mai bun suveran ca mine!

AL TREILEA COMESEAN: Acesta e și punctul nostru de vedere, Monseniore.

MACBETT: Țara avea nevoie de un suveran mai tînăr, mai energic, mai strălucitor. Nu ați pierdut nimic cu schimbul ăsta.

AL PATRULEA COMESEAN: Exact așa credem și noi, Alteță.

MACBETT: Ce gîndeați voi despre Duncan în timpul vieții lui? Îi spuneați și lui ce gîndeați despre el? Îi spuneați că-i cel mai strălucit? Că-i cel mai energic dintre căpetenii? Sau îi spuneați că eu sînt mai vrednic și că ar trebui să-i iau locul?

PRIMUL COMESEAN: Monseniore...

MACBETT: Eu însumi credeam că el este cel mai demn să conducă. Și voi credeți la fel? Credeți voi altfel? Răspundeți!

AL DOILEA COMESEAN: Monseniore...

MACBETT: Monseniore, Monseniore, Monseniore. Și după-aia? Eu tocmai urmarea aș vrea s-o cunosc. Ați amuțit. Cel care îndrăznește să creadă despre mine că nu sînt cel mai bun dintre toți suveranii trecuți, prezenți și viitori să se ridice și s-o spună. Nu îndrăzniți? *(Pauză.)* Nu îndrăzniți. Cel mai drept, cel mai mare? Amanților, căcăcioșilor, hai! îmbătați-vă.

Fundul scenei se întunecă. Mesele din fund care se vedeau în transparență sau în oglinzi nu se mai văd. Brusc, apare Banco. In momentul în care începe să vorbească stă în cadrul ușii; apoi, va înainta.

BANCO: Uite că eu îndrăznesc, Macbett.

MACBETT: Banco!

BANCO: Eu am curajul să-ți spun că ești un trădător, un pungaș, un criminal.

MACBETT *(dîndu-se înapoi pe măsură ce Banco înaintează):* N-ai murit, așadar. *(Cei patru comeseni s-au ridicat de la masă, iar*

Macbett se trage în continuare înapoi.) Banco! *(Își scoate pe jumătate pumnalul din teacă.)* Banco !

PRIMUL COMESEAN *(lui Macbett):* Nu este Banco, Monseniore!

MACBETT: El este, v-o jur!

AL DOILEA COMESEAN: Nu-i el în carne și oase. Nu-i decît o fantomă.

MACBETT: Fantoma lui? *(Rîde.)* Așa e, nu-i decît un spectru. Mîna mea trece prin el. și-i văd din față spatele. Deci ești mort. Nu mi-e frică de tine. Păcat că nu pot să te omor a doua oară. Locul tău nu este aici.

AL TREILEA COMESEAN: Vine din iad.

MACBETT: Vii din iad. În iad să te întorci. Ți-e bine acolo? Ia arată-mi permisul pe care ți l-a dat locotenentul lui Satana? Cît ai permisie? Pînă la miezul nopții? Poftește pe locul de onoare la masa noastră. Nefericitule! Nu poți nici să bei, nici să mănînci. Ia loc printre bravii mei prieteni. *(Comesenii se trag în lături, îngroziți.)* De ce vă este frică de el? Mai degrabă înconjurați-l, dați-i iluzia că există. Asta-l va face și mai disperat atunci cînd se va întoarce în bezna din care vine, în întunericul prea arzător sau prea jilav.

BANCO: Canalie! Păcat că altceva decît să te blestem nu-ți pot face.

MACBETT: Nu vei reuși să mă faci să am remușcări. Dacă nu te omoram eu, mă omorai tu, așa cum ai făcut și cu Duncan. Nu tu ai fost primul care și-a împlîntat pumnalul în inima lui? Eu plănuiam să te fac mare vizir, iar tu visai să-mi iei tronul.

BANCO: Așa cum i-ai luat tu locul lui Duncan, care te făcuse de două ori baron.

MACBETT *(comesenilor):* Nu mai tremurați așa. Ce naiba aveți? Parcă mi-am ales generalii dintre neputincioși!

BANCO: Am avut încredere în tine și te-am urmat. Iar apoi tu și vrăjitoarele tale m-ați fermecat

MACBETT: Tu ai vrut să-ți substitui posteritatea posterității mele. Ai mers binișor înainte: toți fiii tăi, toți nepoții și toți strănepoții tăi au murit în sămînța ta înainte de-a se naște vreunul. De ce îmi spui „canalie"? Ți-am luat-o, doar, înainte. Am fost mai iute.

BANCO: Vei avea surprize, Macbett. Fii fără grijă, vei plăti.

MACBETT: El mă face să rîd. Zic: el, dar în realitate nu-i decît un biet rest, o rămășiță a omului ce-a fost... un gunoi, un automat.

Banco dispare. Imediat apare lîngă tron - așezîndu-se pe el - Duncan.

AL PATRULEA COMESEAN: Arhiducele! Priviți, uitați-vă, e arhiducele!

AL DOILEA COMESEAN: Arhiducele!

MACBETT: Aici numai eu sînt arhiduce! Altul în afara mea nu există. Mie ar trebui să-mi spuneți așa, iar eu văd că priviți în altă parte.

AL TREILEA COMESEAN: Arhiducele. *(Arată cu degetul.)*

MACBETT *(se întoarce):* Dar ce? și-au dat cu toții întîlnire aici?

Comesenii se apropie prudent de Duncan și se opresc la o oarecare distanță de el. Primul și Al Doilea Comesean îngenunchează de-o parte și de alta a tronului. Ceilalți doi, mai departe, îl încadrează, tot la o oarecare distanță, pe Macbett. Cei trei din urmă stau cu spatele la sală, iar cei doi de lîngă tron se văd din profil. Duncan e pe tron, cu fața către public.

PRIMUL și AL TREILEA COMESEAN *(arhiducelui):* Monseniore...

MACBETT: Despre Banco nu ați crezut că e adevărat, dar văd că acum credeți în faptul că Duncan însuși se află pe tron. Asta-i oare din pricina faptului că v-a fost suveran și v-ați învățat să îngenuncheați în fața lui și să vă temeți de el? Acuma eu sînt cel care vă spun: este o fantomă. *(Lui Duncan:)* Asta este. Ți-am luat tronul. Ți-am luat nevasta. Totuși, te-am slujit, iar tu nu ai avut încredere în mine. *(Comesenilor:)* Întoarceți-vă la locurile voastre. *(Își scoate pumnalul.)* Întoarceți-vă la locurile voastre, nu există alt suveran aici în afara mea Numai în fața mea aveți a îngenunchea de acum înainte. *(Comesenii se trag înapoi, speriați.)* Și numiți-mă Monseniore. Ia spuneți...

CEI PATRU COMESENI *(împreună, plecîndu-și spinările):* Monseniore, noi vă dăm ascultare. Fericirea noastră înseamnă-a ne supune.

AL PATRULEA COMESEAN: Cea mai mare fericire-a noastră e să vă dăm ascultare.

MACBETT: Văd că m-ați înțeles. *(Lui Duncan:)* Nu te mai întoarce înainte de a obține iertarea miilor de războinici pe care i-am ucis în numele tău și înainte ca ei să fie iertați de miile de femei pe care le-au violat, de miile de copii și miile de bieți țărani pe care i-au ucis.

DUNCAN: Am ucis și am pus să fie uciși zeci de mii de bărbați și femei, militari și civili. Am dat foc la nenumărate case. Așa este. E foarte adevărat. Dar printre toate adevărurile pe care

le-ai spus exista unul neadevărat: nu mi-ai luat nevasta. *(Rîde sardonic.)*

MACBETT: Eşti nebun? *(Către comeseni:)* Moartea l-a înnebunit Nu-i aşa, domnilor?

COMESENII *(unul după altul):* Da, Monseniore.

MACBETT *(lui Duncan):* Du-te. dispari, strigoi idiot!

Duncan dispare îndărătul tronului. Tocmai se ridicase, pregătindu-şi ieşirea.

O SERVITOARE: Monseniore, Monseniore! Alteţa Sa a dispărut.

MACBETT: Care Alteţă?

SERVITOAREA: Augusta voastră soţie, Monseniore, lady Macbett.

MACBETT: Ce vorbeşti acolo?

SERVITOAREA: M-am dus în camera ei. Camera era goală, bagajele nicăieri şi Doamna de companie niciunde.

MACBETT: Du-te şi caut-o şi ad-o la mine. Avea o durere de cap. Probabil că se plimbă prin parc, să ia un pic de aer înainte de masă.

SERVITOAREA: Am căutat-o peste tot, am strigat-o. Nu ne-a răspuns decît ecoul.

MACBETT *(comesenilor):* Mergeţi în păduri şi căutaţi copac de copac. Mergeţi pe cîmpuri, prin sate! Aduceţi-o la mine! *(Servitoarei:)* Tu du-te şi caut-o prin podurile palatului, prin temniţele de sub castel, în pivniţă. Poate c-a închis-o cineva acolo. Du-te, du-te repede, nu mai sta. *(Servitoarea iese.)* Şi voi? Nu mai staţi pe-aici, luaţi-vă cîinii, intraţi în fiecare casă, porunciţi să fie închise graniţele. Toate vasele de coastă şi patrulele marine să patruleze pînă dincolo de apele noastre teritoriale. Daţi ordin ca farurile să mături toate apele cu lumina lor. Să fie contactate toate ţările vecine şi să le expulzeze dacă le-au găsit acolo. Să le aducă aici. Dacă vreuna dintre ţări invocă dreptul de azil, sau dacă ne răspunde că nu are semnat cu noi nici un tratat privind extrădarea, îi vom declara război. Din sfert în sfert de oră să-mi trimiteţi ştafete care să mă ţină la curent cu rezultatele căutărilor voastre. Arestaţi toate babele cu înfăţişare de vrăjitoare şi scotociţi în toate cavernele.

Din fund, intră Servitoarea. Cei patrii comeseni tocmai dădeau să-şi pună în goană centiroanele cu spadele care stăteau agăţate de pereţi, într-o încurcătură de nedescris; acuma se opresc brusc şi se uită spre Servitoare.

SERVITOAREA: Iat-o pe lady Macbett. *(Apare lady Macbett.)* Venea din pivnițe, urca scările.

Servitoarea iese: Apare lady Macbett, sau mai degrabă lady Duncan, puțin diferită de cea de adineaori, în sensul că nu poartă coroană, iar rochia îi este cam boțită.

PRIMUL și AL DOILEA COMESEAN *(împreună):* Lady Macbett!
AL TREILEA și AL PATRULEA COMESEAN *(împreună):* Lady Macbett!
AL PATRULEA COMESEAN: Lady Macbett!
MACBETT: Doamnă, ai întîrziat. Am pus întreaga țară pe foc, ca să te găsească. Unde-ai fost în tot acest timp? O să trebuiască să-mi dai explicații numaidecîL *(Celor patru comeseni:)* Luați loc, domnilor. Masa de nuntă poate să înceapă. Să mîncăm și să bem! *(Către lady Macbett:)* Voi uita neînțelegerea pe care am avut-o; iartă-mă și am să te iert. Principalul e că ești aici, draga mea. Să ne bucurăm împreună cu prietenii noștrii, care te iubesc la fel de mult ca mine și care te-au așteptat.

Apar din nou, în fundal, în transparență sau în jocuri de oglinzi, mesele cu mesenii de adineaori.

PRIMUL și AL DOILEA COMESEAN: Trăiască lady Macbett!
AL TREILEA și AL PATRULEA COMESEAN: Trăiască lady Macbett!
MACBETT *(către lady Macbett):* Așază-te pe locul de onoare.
AL PATRULEA COMESEAN: Trăiască lady Macbett, preaiubita noastră suverană!
LADY MACBETT (sau LADY DUNCAN): Preaiubită sau nu, eu sînt suverana voastră. Numai că nu sînt lady Macbett. Sînt lady Duncan, nefericita văduvă, dar credincioasa soție a suveranului nostru legitim, arhiducele Duncan.
MACBETT *(lui lady Duncan):* Ai înnebunit?

Cîntat, manieră de operă (sau vorbit, după cum vrea regia, caz în care, ca la premiera absolută, numai Macol va cînta, la sfîrșit).

PRIMUL COMESEAN: E nebună.
AL DOILEA COMESEAN: Este nebună?
AL TREILEA COMESEAN: Și-a pierdut mințile.
AL PATRULEA COMESEAN: Nu mai știe ce face. *(Sfîrșitul pasajului cîntat.)*

PRIMUL COMESEAN: Am luat parte la nunta ei.

MACBETT *(către lady Duncan):* Eşti soţia mea, ai uitat? Toată lumea a luat parte la nunta noastră.

LADY DUNCAN: Nu la nunta mea aţi asistat voi. Voi aţi luat parte la nunta lui Macbett cu Vrăjitoarea care mi-a împrumutat chipul, formele trupului şi vocea. Ea m-a azvîrlit în pivniţa palatului şi m-a pus în lanţuri. Dar astăzi, lanţurile s-au desfăcut ca prin farmec, iar zăvoarele au sărit. Nu am nimic de împărţit cu tine, Macbett, nu-ţi sînt complice la nimic, nu eu l-am ucis pe stăpînul tău, uzurpatorule şi impostorule!

MACBETT: Dar cum de ştii tot ce s-a întîmplat?

PRIMUL COMESEAN *(cîntat):* Chiar aşa: cum de ştie?

AL DOILEA COMESEAN *(cîntat):* N-avea de unde să afle, de vreme ce-a stat închisă.

AL TREILEA COMESEAN *(cîntat):* Nu avea de unde să ştie.

AL PATRULEA COMESEAN *(cîntat):* Nu avea de unde să ştie.

CEI PATRU COMESENI *(cîntînd):* Nu avea de unde să ştie.

LADY DUNCAN *(vorbit):* Am aflat cum s-au întîmplat toate prin telegraful prizonierilor. Vecinii mei din celulele alăturate băteau în zid. Bătăile aveau un cod. Am ştiut totul. Du-te, aşadar, să-ţi cauţi mîndra soţie, baba vrăjitoare!

MACBETT *(cîntînd):* Ca să vezi, ca să vezi, ca să vezi! De data asta nu mai e o fantomă, nu-i un strigoi de-această dată, nu, nu. *(Sfîrşitul părţii cîntate.)* Ei bine, da, tare-aş vrea s-o găsesc pe Vrăjitoare. Ţi-a luat trăsăturile şi liniile trupului, făcîndu-le şi mai frumoase. Şi-a luat o voce şi mai frumoasă ca a ta. Şi toate astea pentru mine. Unde am s-o găsesc? Probabil că a dispărut în aburi. S-a evaporat. Iar noi nu avem maşini zburătoare ca s-o găsim, şi nici aparate care detectează corpurile de la distanţă.

CEI PATRU COMESENI *(împreună, cîntînd):* Trăiască Macbett, jos Macbett! Trăiască Macbett, jos Macbett! Trăiască lady Duncan, jos lady Duncan! Trăiască lady Duncan, jos lady Duncan!

LADY DUNCAN *(lui Macbett):* Vrăjitoarea ta nu mai poate să te ajute. Te-a lăsat pradă nefericirii tale.

MACBETT: Ce nefericire? Este oare o nefericire să fii suveranul unei ţări? Nu am nevoie de nimeni să mă ajute la guvernare. *(Comesenilor:)* Ieşiţi, sclavilor!

Ies toţi.

LADY DUNCAN: N-ai să scapi tu. Nu vei domni. Macol, fiul lui Duncan, tocmai a debarcat din Cartagina. A ridicat o armată

mare și puternică. Țara e contra ta. Nu mai ai nici un prieten, Macbett.

Se aud strigăte de „Jos Macbett! Trăiască Macol! Jos Macbett! Trăiască Macol!" Lady Duncan dispare.

MACBETT *(cu sabia în aer, în direcția mulțimii invizibile care strigă - la dreapta):* Nu am nevoie de nimeni! *(Spre stînga:)* Nu mi-e frică de nimeni! *(Înspre public:)* Nu mă tem de nimeni! De nimeni!

Sunete de fanfară. Din fund, intră Macol.

MACOL *(lui Macbett, care se întoarce):* În sfîrșit, te-am găsit. Tu, ultimul dintre oameni, om de nimic, creatură abjectă! Monstru nemernic! Noroi al omenirii! Asasin sordid! Idiot moral! Șarpe scîrbavnic! Acrocordusule! Viperă cu corn! Țestoasă uriașă și infectă! Balegă de rîios!

MACBETT: Să știi că nu mă impresionezi deloc, tînăr nătîng ce ești, răzbunător cretin! Ești debil psihosomatic! Idiot ridicol! Un fraier care se dă mare! Un imbecil îngîmfat! O stupidtate, o stîrpitură! O mazetă!

MACOL: O să te omor, stîrpitură! Și după ce-mi voi spăla sabia în sîngele tău, am s-o arunc de silă!

MACBETT: Biet căţelandru! Vezi-ți de drum. L-am ucis pe cretinul de taică-tău fiindcă am vrut să-ți salvez viața. Ești neputincios în fața mea. Stă scris că pe mine nu mă poate omorî ființă născută din femeie.

MACOL: Oracolul te-a înșelat, Macbett! Ai fost tras pe sfoară. *(Cîntă sau vorbește la modul wagnerian:)* Eu nu sînt fiul natural al lui Duncan, sînt fiul său adoptiv. Sînt rodul unirii lui Banco cu o gazelă, pe care o vrăjitoare a preschimbat-o în femeie. Banco nu știa că a lăsat-o însărcinată. Iar ea a redevenit gazelă după ce m-a adus pe mine pe lume. Lady Duncan a părăsit în taină curtea înainte de nașterea mea, ca nu cumva să se afle că nu e însărcinată. Și s-a întors la curte cu mine cu tot. Am fost prezentat ca fiu al lui Duncan cu lady Duncan tocmai fiindcă se dorea un moștenitor. *(Vorbit:)* Îmi voi lua numele de Banco și voi întemeia o dinastie ce va domni peste veacuri. Dinastia Banco. Voi fi Banco al doilea. Iată cine vor fi cei dintîi descendenți: Banco al III-lea *(apar succesiv capetele lui Filochard și Pieds Nickelés),* Banco al IV-lea *(apare capul lui Ribouldingue),* Banco al V-lea *(capul lui*

Croquignol), Banco al Vl-lea *(capul autorului acestei piese, rîzînd cu gura pînă la urechi)*... și vor mai fi mulți alții, cu zecile.

MACBETT: De la Oedip încoace destinul nu și-a mai bătut joc în așa hal de un om. Oh! ce lume nemaipomenită, în care cei mai buni sînt mai răi decît cei mai răi.

MACOL: Îmi voi răzbuna tatăl adoptiv și tatăl natural totodată. Nu pot să-mi reneg tatăl. *(Scoate sabia:)* Gata, să ne încheiem socotelile. Suflarea ta nu mai trebuie să răspîndească ciuma peste lume.

MACBETT: Ai să mori, imbecilule, dacă așa vrei. Numai cînd pădurea se va mișca și va merge către mine, numai atunci voi putea fi învins.

Mai mulți bărbați și femei se îndreaptă către centrul scenei. Fiecare poartă fie un panou pe care este desenat un copac, fie cîteva ramuri. Aceste soluții vor fi avute în vedere numai dacă, tehnic, nu există alte posibilități. În realitate, întregul decor trebuie să se transforme în pădure care îl înconjoară pe Macbett.

MACOL: Întoarce-te să vezi pădurea cum merge spre tine.

MACBETT: Ei, drăcia dracului!

Macol îl străpunge pe Macbett cu sabia, pe la spate. Macbett se prăbușește.

MACOL: Luați stîrvul ăsta de-aici.

Strigătele mulțimii invizibile: „ Trăiască Macol! Trăiască Macol! Tiranul a murit! Trăiască Macol, preaiubitul nostru suveran! Trăiască Macol!"

MACOL: Și aduceți-mi un tron!

Cei doi comeseni iau corpul lui Macbett. In același moment, apare un tron.

UN COMESEAN: Așezați-vă, Monseniore.

Sosesc și ceilalți comeseni. Unii duc triște panouri pe care scrie: „Macol is always right" („Macol are întotdeauna dreptate").

COMESENII: Trăiască Macol. Trăiască dinastia Banco! Trăiască Monseniorul nostru!

Se aud clopotele. Macol e lîngă tron. Din dreapta apar Episcopul și un călugăr.

MACOL *(Episcopului):* Bat clopotele pentru încoronare?
EPISCOPUL: Da, Alteța Voastră.

Prin stînga intră o Femeie din popor.

FEMEIA: Să vă fie domnia fericită!
O ALTĂ FEMEIE *(intrînd prin dreapta):* Să fiți bun cu cei sărmani!
UN BĂRBAT *(intră prin dreapta):* Să nu mai existe nedreptate!
UN ALT BĂRBAT: Ura ne-a distrus căminele. Ura ne-a otrăvit sufletele.
UN ALT BĂRBAT: Fie ca domnia voastră să fie domnia păcii, a armoniei și înțelegerii.
PRIMA FEMEIE: Fie ca domnia voastră să fie una sfîntă.
O ALTĂ FEMEIE: Să fie domnia bucuriei.
UN BĂRBAT: Domnia iubirii.
UN ALT BĂRBAT: Fraților, să ne îmbrățișăm.
EPISCOPUL: Îmbrățișați-vă și vă voi binecuvînta.
MACOL *(în picioare, chiar în fața tronului):* Liniște.
PRIMA FEMEIE: O să ne vorbească.
PRIMUL BĂRBAT: Monseniorul ne va vorbi.
A DOUA FEMEIE: Să ascultăm, să vedem ce ne va zice.
AL DOILEA BĂRBAT: Vă ascultăm, Monseniore, vă sorbim de pe buze cuvintele.
UN ALT BĂRBAT: Domnul să vă aibă-n pază.
EPISCOPUL: Domnul să vă aibă-n paza lui.
MACOL: Liniște, cînd vă zic. Nu mai vorbiți toți odată! Am să vă fac o declarație. Să nu miște nimeni! Să nu scoată nimeni o suflare. Băgați-vă bine-n cap: țara noastră gemea sub jug. Cu fiecare zi se adăuga o nouă rană pe grumazul ei. Ei bine, da, am strivit capul tiranului și l-am înfipt în vîrf de spadă.

Apare un bărbat ducînd capul lui Macbett înfipt într-o suliță.

AL TREILEA BĂRBAT: Ai avut dreptate s-o faci.
AL DOILEA BĂRBAT: A meritat-o.
AL TREILEA BĂRBAT: Fie ca cerul să nu se îndure de sufletul lui!

PRIMA FEMEIE: Să fie condamnat ad aeternam[1]!

PRIMUL BĂRBAT: Să ardă în iad.

AL DOILEA BĂRBAT: Să sufere caznele iadului.

AL TREILEA BĂRBAT: Să nu aibă nici o clipă de odihnă în iad.

AL PATRULEA BĂRBAT: Să vrea să se convertească în flăcări, iar Dumnezeu să-i refuze convertirea.

PRIMA FEMEIE: Să i se smulgă limba din gură, să i-o pună la loc şi să i-o smulgă iarăşi, de douăzeci de ori pe zi.

AL DOILEA BĂRBAT: Să fie pus în strămurări. Să fie tras în ţeapă. Şi să fie martor la bucuriile noastre. Fie ca hohotele noastre de rîs să-i spargă timpanele!

A DOUA FEMEIE: Să-i scoată ochii cu andrelele mele! *(Ridică fiecare panourile.)*

MACOL: Dacă nu tăceţi chiar în clipa asta, pun cîinii şi soldaţii pe voi. *(In fundal se văd ghilotinele, ca în primul tablou.)* Iar acuma, că tiranul e mort şi îşi blestemă ceasul în care s-a născut, vin şi vă zic: ţara mea o să vadă domnind mult mai multe vicii decît a văzut pînă acum. Va suferi mai mult şi în mai multe feluri sub cîrmuirea mea, decît a suferit pînă acum. *(Pe măsură ce Macol îşi face declaraţia, se aud murmure de respingere, de disperare, de stupefacţie. La sfîrşitul tiradei, lîngă Macol nu va mai rămîne nimeni.)* Simt că toate viciile sînt aşa de bine înfipte în fiinţa mea, încît atunci cînd ele îşi vor da drumul în lume, negrul Macbett o să pară alb ca zăpada şi toată ţara va spune despre el că a fost un mieluşel, faţă de nenumăratele mele păcate. Macbett a fost sîngeros, desfrînat. avar. ipocrit, viclean, brutal, maliţios, plin de tot ceea ce se cheamă viciu. Dar el n-a fost nimic faţă de ce va să fie libertinajul cu mine. Toate nevestele, fiicele, mătuşile şi fecioarele voastre la un loc nu vor fi de ajuns ca să umple marea poftelor melc. Iar patimile mele vor spulbera orice zăgaz ridicat în faţa lor. Mult mai bun o să vi se pară Macbett faţă de m i n e . În afară de asta, există în firea mea,, compusă numai din instincte fatale, o avariţie aşa de mare, încît, în timpul domniei mele, tuturor nobililor le vor fi tăiate capetele, spre a li se lua pămînturile. De la unul îmi vor trebui bijuteriile, de la altul casa şi fiecare nouă posesiune va fi pentru mine decît o scînteie pentru o flacără şi mai devoratoare de avuţii. Voi pune la cale procese cu cei mai buni şi mai loiali dintre voi şi vă voi distruge, ca să vă pot înhăţa bunurile. Nu

[1] (Lat) - Pe veci (a tr.).

am nici una dintre virtuţile proprii suveranilor, nu am simţul dreptăţii, nu sînt sincer, nu-mi plac echilibrul, stabilitatea, generozitatea, perseverenţa, mila, omenia, răbdarea, curajul, fermitatea, dar sînt arhiplin de porniri criminale. Nişte porniri pe care mi le voi satisface prin toate mijloacele. *(Episcopul - ce rămăsese singurul lîngă Macol - iese la rîndu-i, deprimat, prin dreapta.)* Ei bine. da. acuma - că am puterea - voi vărsa în iad laptele dulce al armoniei. Am să tulbur pacea universală. Voi distruge orice înseamnă unitate pe acest pămînt. Vom începe prin a face din ducatul acesta - un regat. Iar eu voi fi rege. Apoi un imperiu, şi eu voi fi împărat. Voi fi supra-Alteţă, supra-Sire, supra-Maiestate. voi fi împăratul tuturor împăraţilor.

Dispare în ceaţă.
Ceaţa se destramă. Vînătorul de fluturi traversează din nou scena.

Sfirşitul piesei.